

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBA**

**PAŠTO SEKTORIAUS APŽVALGA
2016 M.**

Vilnius, 2016 gegužė

TURINYS

1. PAGRINDINIAI 2016 M. PAŠTO VEIKLOS RODIKLIAI.....	3
2. BENDRA INFORMACIJA APIE PAŠTO PASLAUGOS RINKĄ.....	4
2.1. Pašto rinkos dalyviai.....	4
2.2. Bendros pašto rinkos paslaugų kiekiai ir pajamos	4
2.3. Pašto paslaugos naudotojų skundų analizė	8
2.4. Konkurencija pašto rinkoje	9
3. TRADICINĖS PAŠTO PASLAUGOS RINKA	12
3.1. Bendra tradicinės pašto paslaugos rinka.....	12
3.2. Universaliosios pašto paslaugos teikimas	16
3.2.1. Pašto tinklas.....	17
3.2.2. Universaliosios pašto paslaugos kokybės tikrinimas	19
3.2.3. Universaliosios pašto paslaugos skundų nagrinėjimas	20
3.2.4. Universaliosios pašto paslaugos veiklos rodikliai	21
4. PAŠTO SIUNTŲ, PATEIKTŲ ASMENIŠKAI PASIRAŠYTINAI, RINKA	25

1. PAGRINDINIAI 2016 M. PAŠTO VEIKLOS RODIKLIAI

2016 m. pašto sektoriaus pajamos siekė **130,9 mln. Eur**. Palyginti su 2015 m., pašto sektoriaus pajamos išaugo **10,3 mln. Eur** arba **8,6 proc.** 49,0 mln. Eur pajamų buvo gauta už tradicinę pašto paslaugą, 81,9 mln. Eur – už pašto siuntas, pateiktas asmeniškai pasirašytinai.

2016 m. pašto korespondencijos siuntų kiekis siekė **60,7 mln. vnt.** Palyginti su 2015 m., jų kiekis sumažėjo **13,6 mln. vnt.** arba **18,4 proc.**

2016 m. pašto siuntinių kiekis siekė **11,97 mln. vnt.** Palyginti su 2015 m., jų kiekis išaugo **2,4 mln. vnt.** arba **25,4 proc.**

2016 m. pabaigoje į pašto paslaugos teikėjų sąrašą buvo įrašyti **67 asmenys**. Faktiškai veiklą vykdė **53 asmenys**.

2016 m., vertinant pagal pajamas, AB Lietuvos paštas užėmė **37,1 proc.** pašto rinkos. Kiti didžiausi pašto rinkos dalyviai buvo UAB „DPD Lietuva“ (18,2 proc.), UAB „Venipak Lietuva“ ir UAB „DHL Lietuva“ (po 9,2 proc.).

Tradicinės pašto paslaugos segmente didžiausias žaidėjas, vertinant pagal pajamas, buvo AB Lietuvos paštas (95,3 proc.).

Pašto siuntų, pateiktų asmeniškai pasirašytinai, segmente didžiausi žaidėjai, vertinant pagal pajamas buvo UAB „DPD Lietuva“ (29,0 proc.), UAB „Venipak Lietuva“ (14,7 proc.), UAB „DHL Lietuva“ (14,7 proc.) ir UAB TNT (9,0 proc.).

2016 m. pašto paslaugos tiekėjai gavo 10 293 skundus (10,4 proc. daugiau nei 2015.). 50,8 proc. gautų skundų buvo pagrįsti. Per 2016 m. išmokėta 271 918 Eur kompensacijų.

Pašto paslaugos teikėjų pateikti duomenys gali būti atnaujinami ir po apžvalgos paskelbimo. Dėl to šioje apžvalgoje pateikti ankstesnių laikotarpių duomenys ir ankstesnėse apžvalgose paskelbti atitinkamų laikotarpių duomenys gali skirtis.

Duomenys, pateikti ataskaitos lentelėse ir paveiksluose, apvalinami iki dešimtųjų dalių, tačiau dėl apvalinimo atitinkamų dalių bendra suma ne visada lygi 100 proc.

2. BENDRA INFORMACIJA APIE PAŠTO PASLAUGOS RINKĄ

2.1. Pašto rinkos dalyviai

2016 m. pabaigoje pašto paslaugos rinkoje teisę teikti paslaugas turėjo 67 ūkio subjektai ir tai buvo vienu teikėju daugiau nei 2015 m. pabaigoje (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Pašto paslaugos teikėjų skaičius

Metai	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.
Pašto paslaugos teikėjų sąraše įrašytų asmenų skaičius metų pradžioje	74	73	76	69	66
Per metus į pašto paslaugos teikėjų sąrašą įrašytų naujų asmenų skaičius	+8	+17	+8	+5	+9
Per metus iš pašto paslaugos teikėjų sąrašo išbrauktų asmenų skaičius	-9	-14	-15	-8	-8
Pašto paslaugos teikėjų sąraše įrašytų asmenų skaičius metų pabaigoje	73	76	69	66	67
Pašto paslaugos teikėjų skaičiaus pokytis per metus	-1	+3	-7	-3	+1
Faktiškai veiklą vykdančių asmenų skaičius metų pabaigoje	54	59	56	47	53

Per 2016 m. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (toliau – RRT) pašto paslaugos teikėjų sąrašą papildė 9 asmenimis: UAB „EU Broker“, UAB „Utenos diena“, MB „Turbosraigė“, UAB „Bilfora“, UAB „Baltijos skonis“, UAB „HRES“, UAB „Prima Line“, UAB „Salmona“, UAB „Araneum“. Tačiau per 2016 m. iš pašto paslaugų teikėjų sąrašo buvo išbraukti 8 asmenys: UAB „AZI Group“, Aleksas Sinkevičius, UAB „Plungės paštas“, UAB „VB GROUP“, UAB „Greitasis kurjeris“, UAB „VOX Juris“, UAB „Atlantic Express“, Justas Oščepkovas. UAB „Greitasis kurjeris“ ir UAB „VOX Juris“ iš pašto paslaugos teikėjų sąrašo buvo išbraukti dėl šių teikėjų bankroto. UAB „AZI Group“, Aleksas Sinkevičius, UAB „Plungės paštas“, UAB „VB GROUP“ iš pašto paslaugos teikėjų sąrašo buvo išbraukti jų pačių prašymu. UAB „Atlantic Express“ ir Justas Oščepkovas iš pašto paslaugos teikėjų sąrašo buvo išbraukti dėl to, kad vienerius metus RRT neteikė ataskaitų apie suteiktą pašto paslaugą¹.

Pagal rinkos dalyvių RRT pateiktų metinių ataskaitų duomenis, dalis įmonių nurodė, kad 2016 m. negavo nei pajamų iš pašto paslaugos teikimo, nei suteikė pašto paslaugą. Iš įmonių, užsiregistravusių pašto paslaugos teikėjų sąraše, realiai pašto paslaugas 2016 m. pabaigoje teikė 53 asmenys ir tai buvo 6 asmenimis daugiau nei 2015 m. pabaigoje.

2.2. Bendros pašto rinkos paslaugų kiekiai ir pajamos²

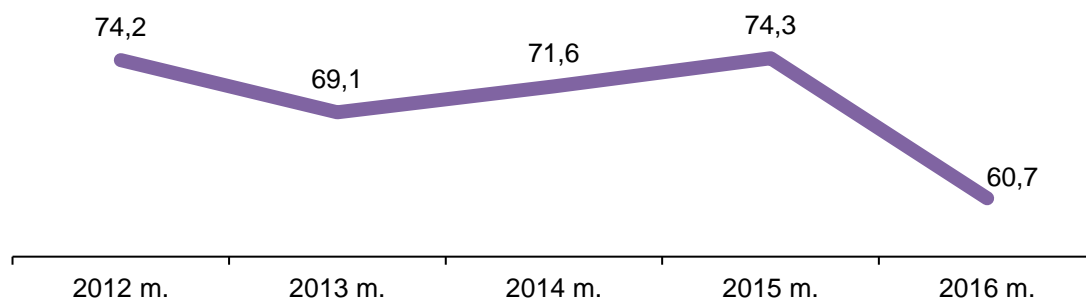
Pašto rinką galima suskirstyti į du segmentus: korespondencijos siuntas ir pašto siuntinius. Pirmasis segmentas apima laiškus, sąskaitų ir kitų pranešimų surinkimą, rūšiavimą, vežimą ir pristatymą.

¹ Vadovaujantis Pašto paslaugos teikimo taisyklių, patvirtintų RRT direktoriaus 2013 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 1V-332 „Dėl pašto paslaugos teikimo taisyklių patvirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus įsakymų pripažinimo netekusiais galios“, nuostatomis, ūkio subjektai išbraukiami iš pašto paslaugos teikėjų sąrašo, jeigu vienerius metus neteikė RRT ataskaitų apie suteiktą pašto paslaugą.

² 2012-2013 m. siuntų kiekiai perskaičiuoti pagal metodiką, kai skaičiuojant bendrą suteiktų paslaugų apimtį, neįskaičiuojamos vidaus gaunamosios siuntos.

Antrasis segmentas – tai siuntų, kuriose paprastai siunčiami daiktai, surinkimas, rūšiavimas, vežimas ir pristatymas.

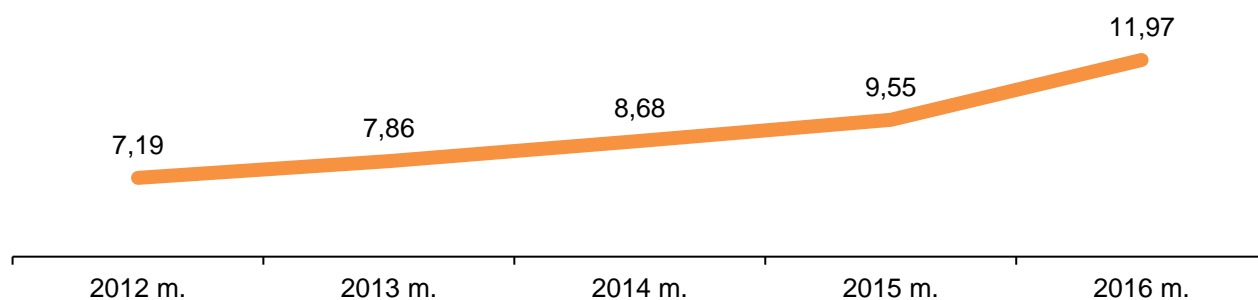
Vertinant pašto paslaugos rinką pagal bendrą **korespondencijos siuntų kiekį**, matyti, jog 2014-2015 m. palaipsniui augęs korespondencijos siuntų kiekis (žr. 1 pav.) per 2016 m. **sumažėjo 13,6 mln. vienetų** siuntų arba **18,4 proc.** ir siekė 60,7 mln. vnt.

1 pav. Pašto korespondencijos siuntų kiekio dinamika 2012-2016 m., mln. vnt.

Tokį korespondencijos siuntų kiekio mažėjimą lėmė du veiksniai. Pirmas iš jų – vieno iš didesnių pašto paslaugos teikėjo pasitraukimas iš rinkos 2016 m. I ketv. Šio teikėjo klientų suteiktų paslaugų kiekio visa apimtimi neperėmė kiti rinkos dalyviai, o tai rodo, kad 2016 m. sumažėjo korespondencijos siuntų paslaugų paklausa. Antras veiksnys – vieno paslaugų teikėjo 2016 m. pasibaigęs tarptautinių korespondencijos siuntų gabenimo projektas reikšmingai sumažino korespondencijos siuntų kiekį.

Bendras **pašto siuntinių kiekis** 2012-2015 m. nuolat didėjo ir 2016 m. nebuvo išimtis (žr. 2 pav.) Per 2016 m., palyginti su 2015 m., pašto siuntinių kiekis išaugo 2,42 mln. vnt. arba 25,4 proc. ir siekė 11,97 mln. vnt.

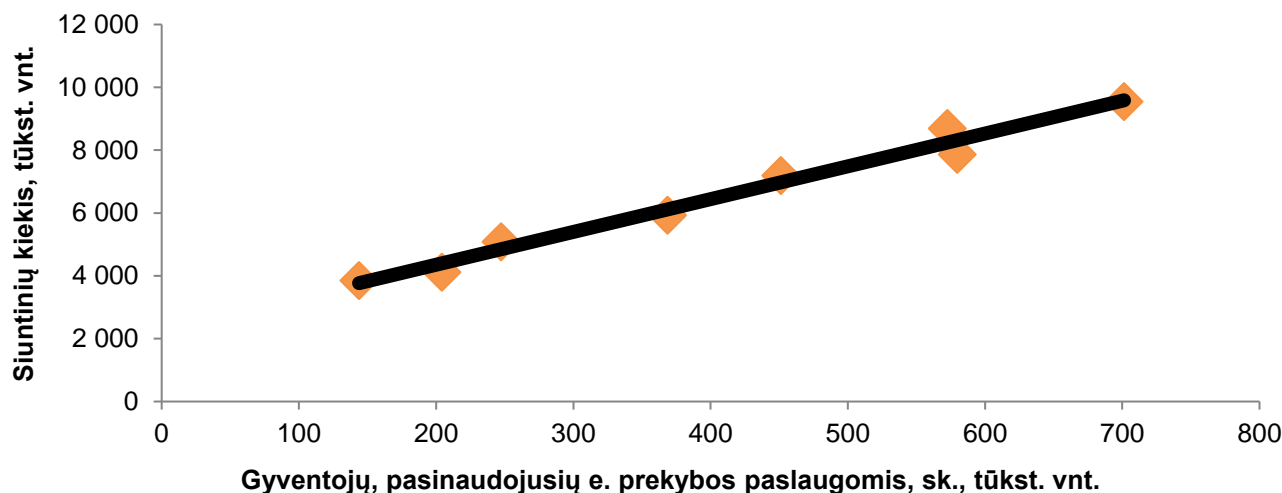
2 pav. Pašto siuntinių kiekio dinamika 2012-2016 m., mln. vnt.

Laikotarpiu nuo 2012 m. iki 2016 m. pašto siuntinių kiekis išaugo 4,78 mln. vnt. arba 66,4 proc. Galima teigti, kad siuntinių kiekio augimas yra susijęs su e. prekybos populiarėjimu šalyje. Lietuvoje, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis³, kasmet daugėja asmenų, pirkusių ar užsisakusių prekių ar paslaugų internetu. Per laikotarpį nuo 2012 m. iki 2016 m. internetu pirkusių 16-74 m. asmenų skaičių išaugo nuo 19,6 proc. iki 33 proc. Atkreiptinas dėmesys, kad amžiaus grupėse nuo 16 iki 44 m. šis rodiklis buvo didesnis: 16-24 amžiaus grupėje internetu pirkė 52,1 proc. asmenų, 25-34 m. amžiaus grupėje – 59,4 proc., o 35-44 m. grupėje – 44,2 proc. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, pagrindinės internetu perkamos prekės ir paslaugos buvo rūbai (drabužiai, avalynė, sporto prekės), namų ūkio reikmenys (baldai, žaislai, papuošalai ir kita) bei bilietai į renginius.

Atsižvelgiant į tai, kad internetu daugiausia yra perkami fizinių būvų turintys daiktai, galima įvertinti, ar egzistuoja ryšys tarp pirkusių asmenų skaičiaus ir siuntinių kiekio. Šios ataskaitos 3 pav. yra pavaizduota internetu pirkusių asmenų skaičiaus ir siuntinių kiekio sklaidos diagrama. Iš paveikslo matyti,

³ <http://osp.stat.gov.lt/services-portlet/pub-edition-file?id=24458>

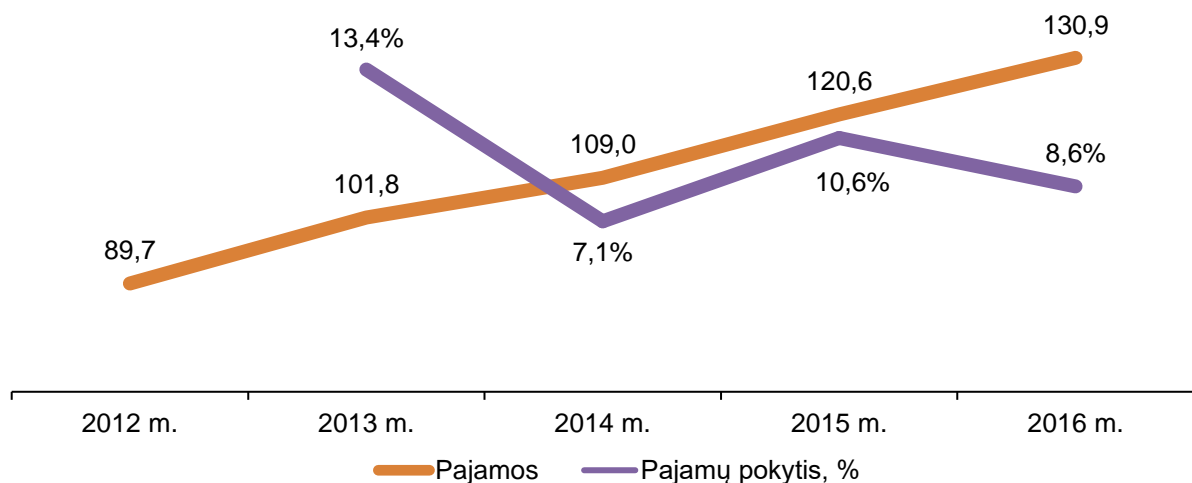
kad egzistuoja stipri statistinė tiesinė priklausomybė tarp pirkėjų skaičiaus ir siuntinių kiekio. Remiantis šia priklausomybe galima daryti dvi išvadas. Pirmą, kuo daugiau asmenų perka prekių internetu, tuo daugiau išsiunčiama pašto siuntinių. Antra, perkant internetu, pirkiniai dažniausiai ne atsiimami „parduotuvėje“, bet iš „parduotuvės“ pristatomi į pirkėjo pasirinktą vietą.

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir RRT skaičiavimai.

3 pav. Pašto siuntinių kiekio ir gyventojų, pirkusių ar užsakiusių prekių ar paslaugų internetu, tarpusavio ryšio sklaidos diagrama

Kadangi gyventojų, kurie naudojami elektroninėmis paslaugomis, skaičius didėja, bei vis didesnis visuomenės ir valdžios institucijų ir politikos formuotojų dėmesys skiriamas ne tik vidaus, bet ir tarptautinei e. prekybai, tikėtina, jog pašto siuntinių kiekis ir toliau augs.

4 pav. Pajamų iš pašto paslaugos dinamika 2012-2016 m., mln. Eur ir proc.

Pajamos, gautos už pašto paslaugą 2016 m., palyginti su 2015 m., augo ir toliau buvo tęsiama pajamų augimo tendencija. Per 2016 m. teikiant pašto paslaugą buvo gauta 130,9 mln. Eur pajamų ir tai buvo 10,3 mln. Eur arba 8,6 proc. daugiau nei 2015 m. (žr. 4 pav.).

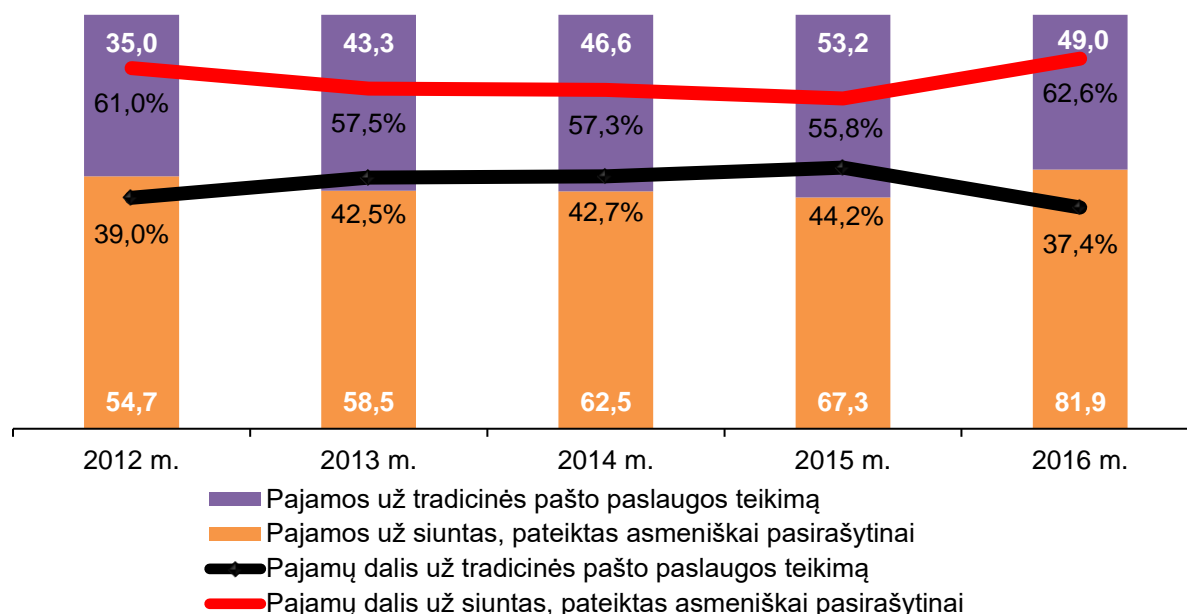
2016 m. už korespondencijos siuntas gaunamos pajamos, palyginti su 2015 m., padidėjo 1,1 proc. (žr. 2 lentelę). Pajamos už pašto siuntinius išaugo 21,1 proc., o pajamos už kitas pašto ir su pašto paslauga susijusias paslaugas (prenumeratos pristatymas, neadresuota reklama, kitos su pašto veikla susijusios paslaugos) sumažėjo 24,0 proc.

2 lentelė. Pašto rinkos pajamų struktūra ir pokytis 2015-2016 m.

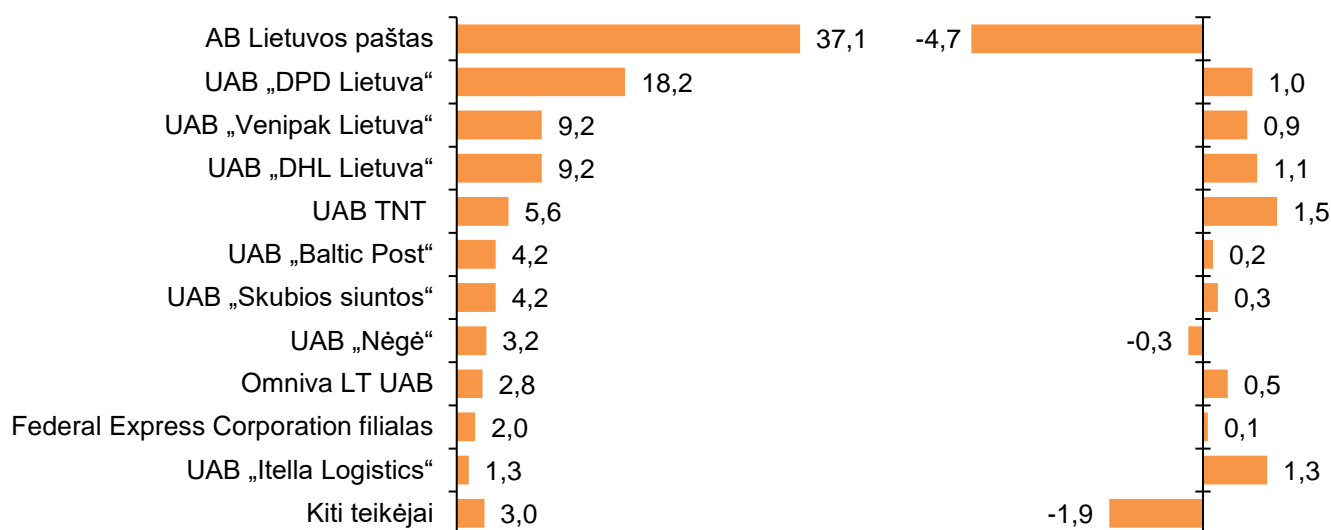
Rodiklio pavadinimas		2015 m., Eur	2016 m., Eur	Pokytis, proc. 2016 m./2015 m.
Pajamos už pašto paslaugą, iš viso:		120 579 194	130 904 380	8,6
iš jų:	už korespondencijos siuntas	49 050 909	49 586 244	1,1
	už pašto siuntinius	59 745 747	72 357 806	21,1
	už kitas pašto ir su pašto paslauga susijusias paslaugas	11 782 538	8 960 330	-24,0

Be pašto rinkos skirstymo į korespondencijos siuntų ir pašto siuntinių segmentus, pašto rinką galima vertinti per tradicinės pašto paslaugos ir pasiuntinių paslaugų, arba kitaip, pašto siuntų, pateiktų asmeniškai pasirašytinai, prizmę. Pagrindiniai skirtumai tarp šių paslaugų yra pristatymo terminas ir pašto siuntos įteikimas jos gavėjui. Teikiant tradicinės pašto paslaugas, pašto siuntos pristatymo terminai yra nustatyti iš anksto pašto paslaugos teikėjo, o siunta paprastai pristatoma į gaunamąją pašto dėžutę. Antruoju atveju galima susitarti dėl konkretaus siuntos pristatymo termino, vietos ir laiko, o pašto siunta paprastai yra įteikiama siuntos gavėjui.

Vertinant pašto rinkos pajamas tradicinės ir pasiuntinių pašto paslaugos pjūviais, pašto rinkos struktūra yra kiek kitokia nei rinką skaidant į korespondencijos siuntų ir pašto siuntinių segmentus (žr. 5 pav.). 2012-2016 m. laikotarpiu pajamų už siuntas, pateiktas asmeniškai pasirašytinai, dalis, išaugo 1,6 procentinio punkto, nuo 61,0 proc. iki 62,6 proc. Tuo tarpu, mažėjant siunčiamų korespondencijos siuntų kiekiui, pajamų dalis už tradicinio pašto paslaugas taip pat mažėjo ir šios veiklos pajamų dalis visose pajamose sumažėjo nuo 39,0 proc. iki 37,4 proc.

5 pav. Pajamų iš pašto veiklos struktūros dinamika 2012-2016 m., mln. Eur. ir proc.

Bendroje pašto paslaugos rinkoje pagal 2016 m. gautas pajamas, didžiausią rinkos dalį užėmė AB Lietuvos paštas, UAB „DPD Lietuva“ ir UAB „Venipak Lietuva“ (žr. 6 pav.). Šių trijų ūkio subjektų gautos pajamos už pašto paslaugos teikimą sudarė 64,5 proc. visų teikėjų už pašto paslaugos veiklą gautų pajamų.

6 pav. Pašto paslaugos teikėjų užimama rinkos dalis pagal gautas pajamas⁴, proc. ir rinkos dalių pokytis, procentiniais punktais, 2016 m.

2.3. Pašto paslaugos naudotojų skundų analizė

Pagal pašto paslaugos teikėjų pateiktus duomenis, 2012-2013 metais mažėjęs skundų, gautų iš paslaugos naudotojų, skaičius nuo 2014 m. ėmė augti ir ši tendencija išliko 2016 m. (žr. 3 lentelę). Per 2016 m., palyginti su 2015 m., skundų skaičius padidėjo 10,4 proc. ir siekė 10 293 skundus. Ne visi skundai dėl pašto paslaugos teikimo būna pagrįsti. Tačiau kelių metų statistinė informacija rodo, kad daugėjant skundų skaičiui, auga ir pagrįstų skundų skaičius. Jei 2012 m. pagrįsti skundai sudarė 45,2 proc. visų gautų skundų, tai 2015 m. pagrįstų skundų dalis išaugo iki 48,8 proc., o 2016 m. peržengė 50 proc. ribą ir siekė 52,8 proc. Teigiama tendencija ta, kad per 2016 m. pagrįstų skundų skaičius augo mažesniu tempu nei 2015 m.

3 lentelė. Pašto paslaugos teikėjų gautų ir pagrįstų skundų pokyčiai 2012-2016 m.

Rodiklio pavadinimas	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.
Pašto paslaugos teikėjų gauti skundai, vnt., iš viso:	7 920	6 533	7 817	9 322	10 293
<i>Gautų skundų pokytis, proc.</i>	-5,1	-17,5	19,7	19,3	10,4
Pagrįstų skundų skaičius, vnt.:	3 578	2 929	3 647	4 552	5 432
<i>Pagrįstų skundų dalis tarp visų skundų, proc.</i>	45,2	44,8	46,7	48,8	52,8
<i>Pagrįstų skundų pokytis, proc.</i>	13,0	-18,1	24,5	24,8	19,3
Atlygintos žalos dydis, tūkst. Eur	230,2	258,5	362,7	300,2	271,9

Pagal pašto paslaugos teikėjų RRT pateiktus duomenis matyti, kad 2013 m., palyginti su 2012 m., nepaisant mažėjančio pagrįstų skundų skaičiaus, atlygintos žalos dydis augo (žr. 3 lentelę). Tai galima sieti su 2013 m. sausio 1 d. įsigaliojusi nauju Lietuvos Respublikos pašto įstatymu, kuriuo buvo padidintas atlygintinos žalos dydis, kai dėl pašto paslaugos teikėjo kaltės dingsta ar būna sugadintos pašto siuntos,

⁴ Įtrauktos tik tos įmonės, kurių užimama rinkos dalis sudarė daugiau nei 1 proc. Skaiciuojant rinkos dalis pagal pajamas, UAB „Greitasis kurjeris“ per 2016 m. uždirbtos pajamos buvo priskirtos prie kitų teikėjų pajamų. 2015 m. šis asmuo, vertinant pagal pajamas, užėmė 2,4 proc. pašto paslaugos rinkos.

arba kai jose trūksta daiktų (prekių) ar tie daiktai (prekės) apgadinti.⁵ Tačiau nuo 2015 m. tendencija pakito – augant pagrįstų skundų skaičiui, atlygintos žalos dydis mažėjo. Per 2015 m., palyginti su 2014 m., atlygintos žalos dydis sumažėjo 17,2 proc., o per 2016 m., palyginti su 2015 m., – 9,5 proc. Tokią tendenciją gali lemti dvi priežastys: paslaugų teikėjai imasi priemonių sumažinti žalos atsiradimo priežastis, patys paslaugos naudotojai imasi veiksmų, kad jų siuntos būtų pristatytos saugiai.

Lietuvos Respublikos pašto įstatymas leidžia pašto paslaugos teikėjams nustatyti aukštesnį žalos atlyginimo dydį nei numatomas įstatyme. 2016 m. vidutinis vienam skundai tenkantis atlygintinos žalos dydis sudarė 26,42 Eur ir tai buvo 18,0 proc. mažiau nei 2015 m. Tačiau tai, kad didžiąją dalį žalos atlygino skubių siuntų teikėjai, teikiantys santykinai brangesnes siuntimo paslaugas nei tradicinės pašto paslaugos teikėjai, atlygintinos žalos dydis vis dar išlieka didesnis nei leidžia Lietuvos Respublikos pašto įstatymas.

2.4. Konkurencija pašto rinkoje

Siekiant įvertinti konkurencijos intensyvumą pašto rinkoje stebimi rinkos koncentraciją⁶ rodantys rodikliai: rinkos struktūros rodikliai CR₄⁷ ir CR₈⁸ bei Hiršmano – Herfindalio indeksas (*Hirschman-Herfindahl index*) HHI⁹.

Vertinant pašto rinkos **koncentraciją pagal korespondencijos siuntų kiekius**, CR₄ ir CR₈ rodikliai rodo, kad 2012-2016 m. rinkoje buvo aukštas koncentracijos lygis ir jis buvo stabilus (žr. 4 lentelę). Tokios aukštos rodiklių reikšmės parodo, kad nežiūrint į gana didelį veikiančių pašto paslaugos teikėjų skaičių, pašto korespondencijos rinka yra koncentruota, o rinkos struktūra yra panaši į oligopolinę, kuomet rinkoje didžiausią dalį užima bei dominuoja keli pašto paslaugos teikėjai.

Žvelgiant į keturių didžiausių teikėjų užimamos rinkos dalies CR₄ rodiklio dinamiką, matyti, jog šio rodiklio reikšmės yra pakankamai stabilios ir svyruoja tarp 91 ir 94 proc. Tačiau, pastebėtina tai, kad 2016 m., palyginti su 2015 m., rodiklio reikšmė sumažėjo 2,1 procentiniu punktu. Rodiklio mažėjimą

⁵ Pagal Pašto įstatymo 12 straipsnio 5 dalį, jeigu dėl pašto paslaugos teikėjo kaltės dingsta ar buvo sugadintos pašto siuntos, jose trūksta daiktų (prekių) ar daiktai (prekės) apgadinti, jis atlygina:

- 1) už dingusią registruotąją pašto siuntą, taip pat už dalį dingusių ar apgadintų daiktų (prekių) ar sugadintus visus daiktus (prekes) – suma, kuri lygi dviguboms siuntimo išlaidoms;
- 2) už dingusią įvertintąją pašto siuntą – suma, kuri lygi siuntimo išlaidoms ir įvertinimo sumai;
- 3) už dalį dingusių ar apgadintų daiktų (prekių) įvertintoje pašto siuntoje su daiktų (prekių) aprašu – suma, kuri lygi siuntimo išlaidoms ir daiktų (prekių) apraše nurodytai dingusio ar apgadinto daikto (prekės) vertei, tačiau ne didesne, negu visos įvertintosios pašto siuntos įvertinimo suma.

⁶ Koncentracija – rinkos situacija, kai ekonominės veiklos kontrolė yra sutelkta vienoje arba keliose įmonėse, kitaip sakant, kai mažas skaičius įmonių užima didžiąją dalį tam tikros rinkos.

⁷ Koncentracijos lygio rodiklis CR₄ rodo keturių didžiausių rinkos dalyvių užimamą rinkos dalį procentais.

⁸ Koncentracijos lygio rodiklis CR₈ rodo aštuonių didžiausių rinkos dalyvių užimamą rinkos dalį procentais.

CR reikšmės:

- arti 0 proc. reiškia, kad rinkoje yra tobula konkurencija, egzistuoja puikios sąlygos konkuruoti arba yra labai mažas monopolinis konkuravimas, t. y., keturios didžiausios įmonės neturi jokios didelės įtakos rinkoje;
- mažiau nei 40 proc. reiškia, kad rinkoje yra efektyvi konkurencija, mažas koncentracijos lygis;
- mažiau nei 70 proc. reiškia, kad rinka yra vidutiniškai koncentruota, panašu į oligopolinę rinką;
- daugiau nei 70 proc. reiškia, kad rinkoje yra aukštas koncentracijos lygis, rinka tarp oligopolijos ir monopolijos;
- 100 proc. reiškia labai koncentruotą oligopoliją. Jei, pvz. CR₁ = 100 proc., tai reiškia monopoliją.

⁹ HHI rodo visų rinkos dalyvių pajėgumų išsidėstymo netolygumą bei yra žinomiausias ir svarbiausias konkurencijos intensyvumo rinkoje indeksas. HHI yra tiesiogiai proporcingas koncentracijai (t. y. jai didėjant – didėja, o jai mažėjant – mažėja). Kuo mažesnis HHI, tuo didesnė konkurencija ir atvirškiai: HHI didėjimas rodo konkurencijos mažėjimą ir rinkos jėgos didėjimą. HHI reikšmės:

- HHI < 1000 rodo nekoncentruotą rinką;
- HHI tarp 1000 ir 2000 – vidutinis koncentracijos indeksas;
- HHI virš 2000 aukštas koncentracijos lygis.

sąlygojo tai, kad 2016 m. iš rinkos pasitraukus antram pagal dydį korespondencijos siuntų teikėjui, įvyko rinkos struktūros pokyčiai, tačiau iš rinkos pasitraukusio teikėjo turėta rinkos dalis neatiteko vienam iš kitų paslaugos teikėjui. Lyginant 2012-2016 m. rodiklio reikšmes, matyti, jog CR₄ sumažėjo 1,2 procentiniu punktu.

Aštuonių didžiausių teikėjų užimamos rinkos dalies CR₈ rodiklio dinamika per 2012-2016 m. rodo, jog aukščiausia koncentracija rinkoje buvo 2013 m., kai aštuoni didžiausi paslaugos teikėjai užėmė 98,8 proc. korespondencijos rinkos. 2016 m., palyginti su 2015 m., šio rodiklio reikšmė sumažėjo 1,2 procentinio punkto ir siekė 96,2 proc.

4 lentelė. Rinkos koncentracijos indeksai pagal korespondencijos siuntų kiekį 2012-2016 m.

Indeksas	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.
CR ₄ , proc.	92,3	93,6	93,0	93,2	91,1
CR ₈ , proc.	97,4	98,8	97,1	97,4	96,2
HHI	5 184,7	5 236,3	5 007,5	5 933,4	7 181,5

Kaip matyti iš 4 lentelėje pateiktos informacijos, HHI rodiklis taip pat rodo, kad korespondencijos rinka yra labai centruota. Galima pastebėti, kad per visą 2012-2014 m. laikotarpį HHI rodiklio reikšmė svyravo arti 5000 ribos, tačiau 2015 m. pakilo iki 5933,4, o 2016 m. perkopė 7000 ribą ir buvo lygi 7181,5. 2016 m. rodiklį padidino antrojo didžiausio korespondencijos siuntų teikėjo pasitraukimas iš rinkos. Tokia aukšta HHI rodiklio reikšmė rodo didelį korespondencijos siuntų rinkoje veikiančių dalyvių pajėgumų išsidėstymo netolygumą bei korespondencijos siuntų paslaugos susitelkimą vienoje įmonėje.

Vertinant pašto rinkos **koncentraciją pagal pašto siuntinių kiekius**, matyti, kad siuntinių rinka Lietuvoje yra mažiau centruota nei korespondencijos siuntų rinka (žr. 5 lentelę).

Keturių didžiausių paslaugos teikėjų užimamos rinkos dalies rodiklis CR₄ rodo didesnę nei vidutinį, bet neviršijantį 90 proc. koncentracijos lygį: 2012 m. šio rodiklio reikšmė siekė 74,3 proc., 2015 m. – 84,9 proc., o 2016 m. – 81,2 proc. Per 2012-2016 m. šis rodiklis išaugo 6,9 procentinio punkto.

Aštuonių didžiausių teikėjų užimamos rinkos dalies CR₈ rodiklio reikšmės nagrinėjamu 2012-2016 m. laikotarpiu svyravo tarp 93 ir 98 proc. ribos. Nors CR₄ rodiklio reikšmė svyravo ties vidutinės ir aukštos koncentracijos riba, kitas konkurencijos intensyvumą rodantis dydis CR₈ rodė, kad pašto siuntinių rinka yra aukštos koncentracijos, kadangi 2016 m. aštuoni didžiausi pašto paslaugos teikėjai užėmė 95,3 proc. pašto siuntinių rinkos.

Analizuojamu laikotarpiu (2012-2016 m.) HHI rodiklis pagal pašto siuntinių kiekį sumažėjo 17,7 punkto ir buvo mažiausias per visą nagrinėtą laikotarpį. Pastebėtina tai, kad 2016 m. palyginti su 2015 m., HHI rodiklio reikšmė sumažėjo 244,2 punkto.

5 lentelė. Rinkos koncentracijos indeksai pagal pašto siuntinių kiekį 2012-2016 m.

Indeksas	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.
CR ₄ , proc.	74,3	77,2	80,3	84,9	81,2
CR ₈ , proc.	93,6	94,8	97,1	96,9	95,3
HHI	2 038,6	2 163,1	2 178,1	2 265,1	2 020,9

Vertinant rinkos **koncentraciją pagal pašto paslaugos teikėjų pajamas**, CR₄ ir CR₈ rodikliai taip pat rodo aukštą koncentracijos lygį. Tačiau per 2016 m., palyginti su 2015 m., CR₄ ir CR₈ rodikliai kito skirtingai. Keturių didžiausių pašto paslaugos teikėjų užimama rinkos dalis per 2016 m., palyginti su 2015 m., sumažėjo, tačiau aštuonių didžiausių pašto paslaugos teikėjų užimama rinkos dalis per 2016 m. nežymiai padidėjo (žr. 6 lentelę). Per 2012-2016 m. laikotarpį CR₄ sumažėjo 0,4 procentinio punkto, o CR₈ padidėjo 3,1 procentinio punkto.

Vertinant konkurenciją pašto rinkoje pagal HHI, per 2016 m. šio rodiklio reikšmė, palyginti su 2015 m., sumažėjo. Mažėjantis rodiklis rodo mažėjančią pašto paslaugos teikėjų koncentraciją ir didėjančią konkurenciją pašto paslaugos rinkoje. Tačiau tai, kad 2016 m. HHI reikšmė buvo artima 2000 reikšmei, galima teigti, jog pašto paslaugos rinkoje egzistuoja aukštas koncentracijos lygis.

6 lentelė: Rinkos koncentracijos indeksai pagal pajamas 2012-2016 m.

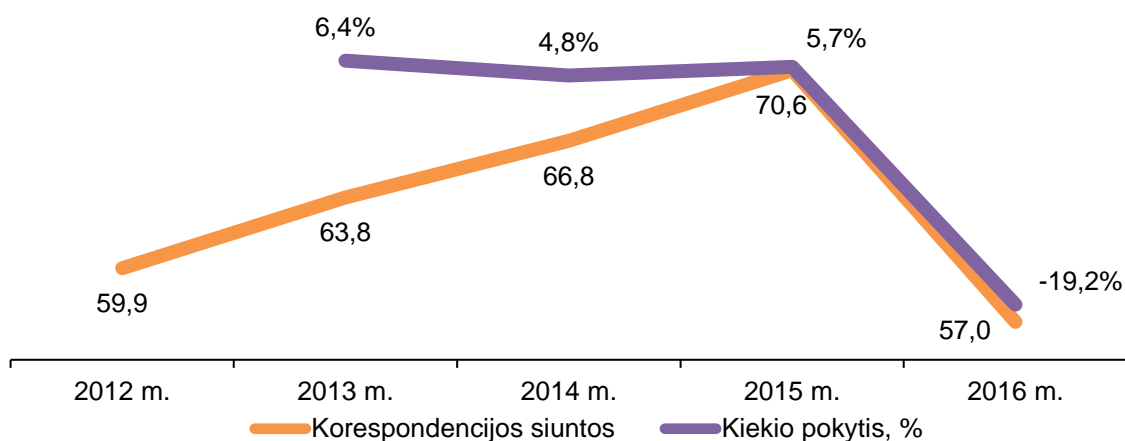
Indeksas	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.
CR ₄ , proc.	74,0	75,0	74,9	75,4	73,6
CR ₈ , proc.	87,8	88,7	90,0	90,8	90,9
HHI	2149,3	2262,7	2189,0	2235,8	1965,2

3. TRADICINĖS PAŠTO PASLAUGOS RINKA

3.1. Bendra tradicinės pašto paslaugos rinka

Tradicine pašto paslauga šioje apžvalgoje laikoma korespondencijos siuntų (laiškų, sąskaitų, kitų pranešimų) ir pašto siuntinių (siunčiamų smulkių daiktų) surinkimas, rūšiavimas, vežimas ir **pristatymas gavėjams į jų gaunamąsias dėžutes**. Ši paslauga apima universaliąją pašto paslaugą bei pašto paslaugas, kurios yra naudojamos kaip alternatyva universaliajai pašto paslaugai. Tradicines pašto paslaugas galima nagrinėti keliais pjūviais: kaip korespondencijos siuntas ir pašto siuntinius; kaip vidaus ir tarptautines pašto siuntas; kaip siunčiamąsias ir gaunamąsias pašto siuntas.

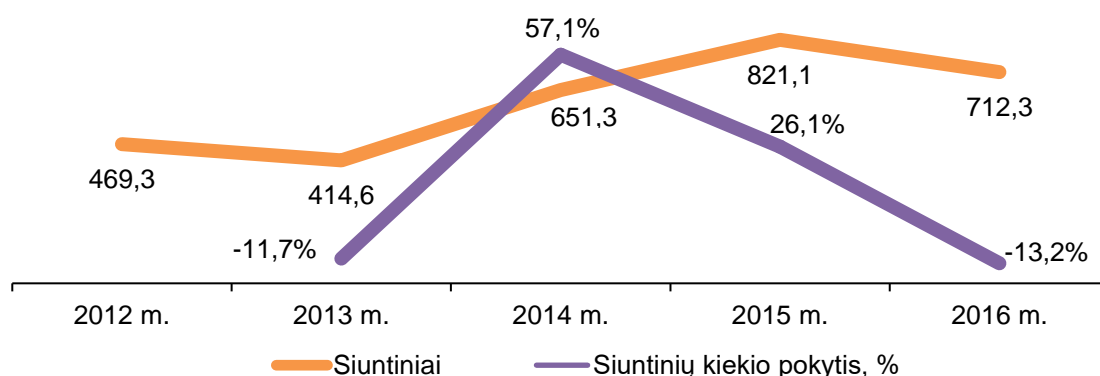
Vertinant **tradicinės pašto paslaugos** apimtį pagal pašto paslaugos rūšis, 2016 m. įvyko **korespondencijos siuntų ir pašto siuntinių** apimtį korekcija. Iki 2016 m. augęs pašto korespondencijos siuntų kiekis, 2016 m. sumažėjo (žr. 7 pav.). Korespondencijos siuntų kiekis 2016 m., palyginti su 2015 m., sumažėjo 19,2 proc. ir siekė 57,0 mln. vnt. Bendras korespondencijos siuntų kiekis nuo 2012 m. iki 2016 m. sumažėjo 2,9 mln. vnt. arba 4,8 proc.

7 pav. Korespondencijos siuntų, siunčiamų tradiciniu paštu, kiekio dinamika ir pokytis 2012-2016 m., mln. vnt. ir proc.

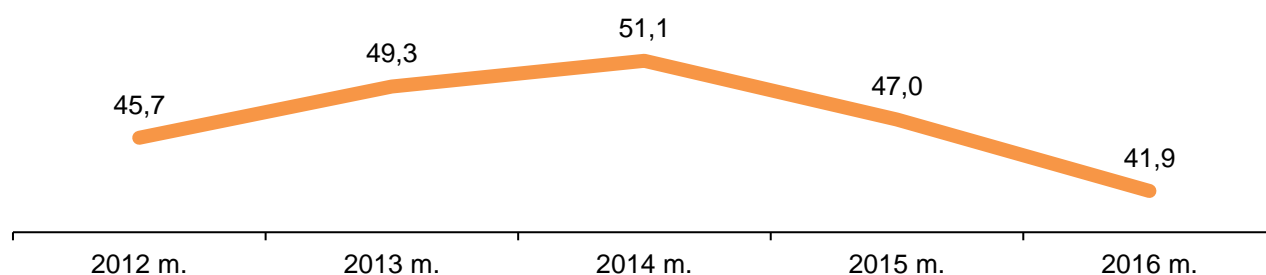
Korespondencijos siuntų sumažėjimą 2016 m. lėmė du veiksniai. Pirmas veiksnys buvo tai, kad 2016 m. veiklą nutraukė antras pagal dydį tradicinių pašto paslaugų teikėjas UAB „Greitasis kurjeris“ ir šio teikėjo turėta rinkos dalis ne visa nebuvo perimta likusių pašto paslaugos teikėjų. Tai rodo, kad įvyko rinkos susitraukimas ir dėl paklausos sumažėjimo. Antras veiksnys buvo tai, kad 2016 vienas iš tradicinės pašto paslaugos teikėjų baigė tarptautinių siuntų gabenimo projektą ir dėl to sumažėjo korespondencijos siuntų kiekis.

Tradicinės pašto paslaugos teikėjų **pašto siuntinių kiekis**, siunčiamas pašto tinklu, 2014-2015 m. didėjo, tačiau 2016 m. pašto siuntinių kiekis sumažėjo. 2016 m., palyginti su 2015 m., pašto siuntinių kiekis sumažėjo 13,2 proc. nuo 821,1 tūkst. vnt. 2015 m. iki 712,3 tūkst. vnt. 2016 m. (žr. 8 pav.). Nuo 2012 m. iki 2016 m. bendras tradicinės pašto paslaugos rinkos pašto siuntinių kiekis išaugo 243,0 tūkst. vnt. arba 51,8 proc.

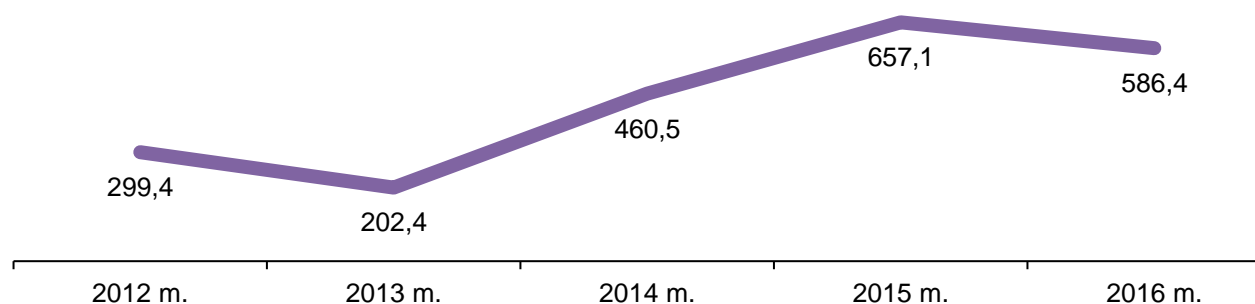
8 pav. Pašto siuntinių, siunčiamų tradiciniu paštu, kiekio dinamika ir pokytis 2012-2016 m., tūkst. vnt. ir proc.

RRT renkami statistiniai duomenys doro, kad pašto paslaugos teikėjų **vidaus**¹⁰ siunčiamųjų korespondencijos siuntų kiekis augo iki 2014 m., tačiau nuo 2015 m. ėmė mažėti (žr. 9 pav.). 2016 m., palyginti su 2015 m., vidaus siunčiamųjų korespondencijos siuntų kiekis sumažėjo 5,1 mln. vnt. arba 10,8 proc. Nuo 2012 m. iki 2016 m. bendras vidaus siunčiamųjų korespondencijos siuntų kiekis sumažėjo 3,8 mln. vnt. arba 8,2 proc.

9 pav. Vidaus siunčiamųjų korespondencijos siuntų kiekio dinamika 2012-2016 m., mln. vnt.

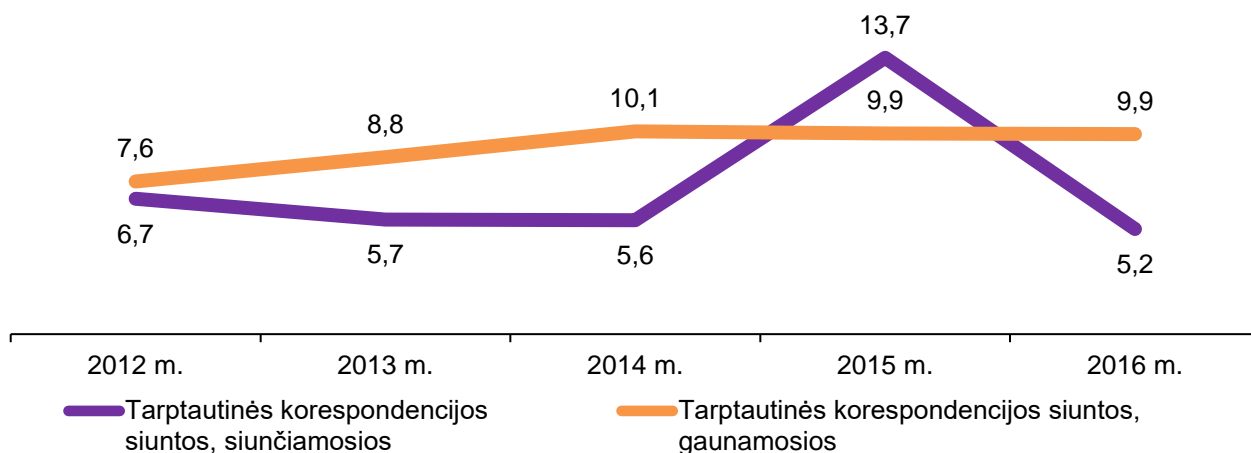
Vidaus siunčiamųjų pašto siuntinių kiekis 2014-2015 m. didėjo greitėjančiais tempais: per 2014 m., palyginti su 2013 m., vidaus siunčiamųjų pašto siuntinių kiekis išaugo net 2,3 karto, 2015 m. – 42,7 proc. nuo 460,5 tūkst. vnt. iki 657,1 tūkst. vnt. Tačiau 2016 m. įvyko korekcija. Per 2016 m., palyginti su 2015 m., vidaus siunčiamųjų pašto siuntinių kiekis sumažėjo 10,8 proc. nuo 657,1 tūkst. vnt. iki 586,4 tūkst. vnt. (žr. 10 pav.).

10 pav. Vidaus siunčiamųjų pašto siuntinių kiekio dinamika 2012-2016 m., tūkst. vnt.

¹⁰ Vidaus rinka – tai rinka, apimanti Lietuvos Respublikos teritoriją. Vidaus pašto siunta – siunčiamoji ar gaunamoji pašto siunta Lietuvos Respublikos teritorijoje.

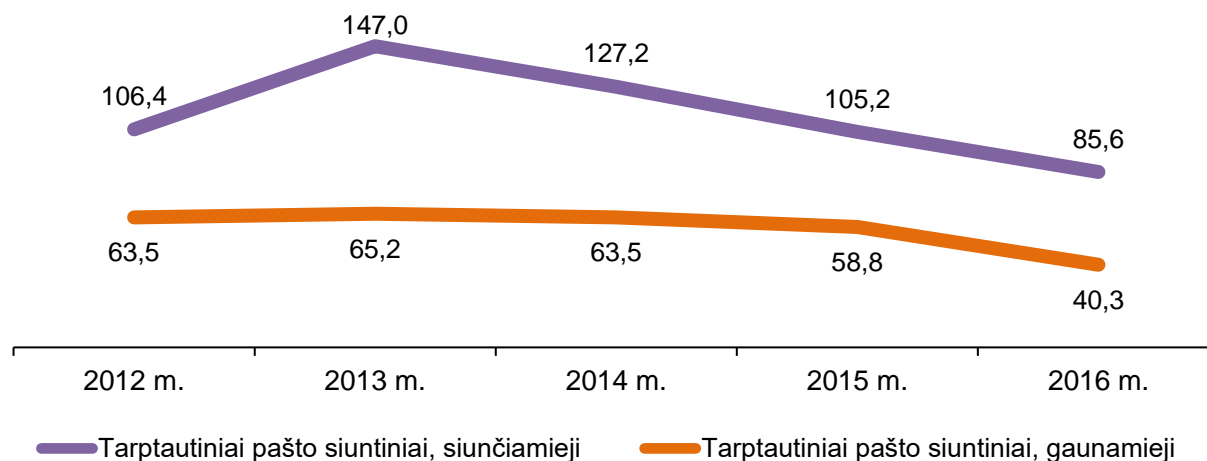
Pašto paslaugos rinką vertinant pagal **tarptautinių** siunčiamųjų ir gaunamųjų **korespondencijos siuntų kiekį**, matyti, kad iki 2015 m. iš užsienio šalių daugiau korespondencijos siuntų buvo gauta nei išsiųsta (žr. 11 pav.). 2015 m. tarptautinių siunčiamųjų korespondencijos siuntų viršijo tarptautinių gaunamųjų korespondencijos siuntų kiekis, tačiau 2016 m. kiekiai vėl pasikeitė ir grįžo į prieš tai buvusią situaciją.

11 pav. Tarptautinių siunčiamųjų ir gaunamųjų korespondencijos siuntų kiekio dinamika 2012-2016 m., mln. vnt.

Siunčiamųjų tarptautinių korespondencijos siuntų kiekis 2016 m., palyginti su 2015 m., sumažėjo 62,0 proc. ir krito net žemiau 2012-2014 m. buvusio kiekio lygio. Tokį tarptautinės siunčiamosios korespondencijos kiekio mažėjimą lėmė jau anksčiau aprašyta priežastis – tarptautinių siuntų gabenimo projekto pabaiga. Gaunamųjų tarptautinių korespondencijos siuntų kiekis, 2016 m., palyginti su 2015 m., išliko stabilus. Per 2016 m. šių siuntų kiekis sumažėjo 0,3 proc. Iš viso per 2012-2016 m. laikotarpį tarptautinių siunčiamųjų korespondencijos siuntų kiekis sumažėjo 22,3 proc., o tarptautinių gaunamųjų korespondencijos siuntų kiekis išaugo 31,1 proc.

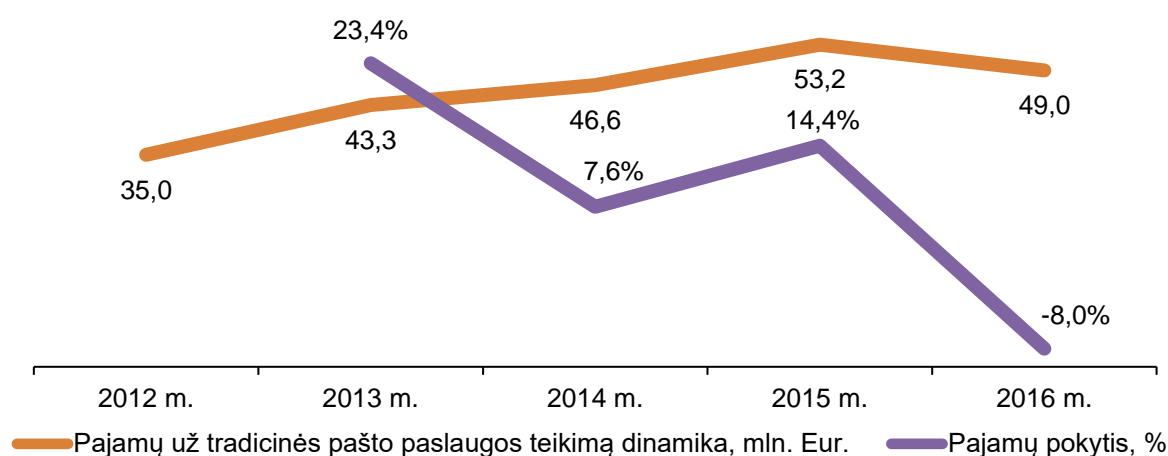
Tarptautinių gaunamųjų pašto siuntinių kiekis 2016 m., kaip ir ankstesniais metais, buvo mažesnis nei tarptautinių siunčiamųjų siuntų kiekis ir išlaikė mažėjimo tendenciją (žr. 12 pav.). Per metus tarptautinių gaunamųjų pašto siuntų kiekis sumažėjo 31,4 proc. nuo 58,8 tūkst. vnt. 2015 m. iki 40,3 tūkst. vnt. 2016 m. Iš viso tarptautinių gaunamųjų pašto siuntinių kiekis nuo 2012 m. iki 2016 m. sumažėjo 36,5 proc.

12 pav. Tarptautinių siunčiamųjų ir gaunamųjų pašto siuntinių kiekio dinamika 2012-2016 m., tūkst. vnt.

Tarptautinių siunčiamųjų pašto siuntinių kiekis 2016 m., kaip ir 2015 m., mažėjo. (žr. 12 pav.) Per metus tarptautinių siunčiamųjų pašto siuntinių kiekis sumažėjo 18,6 proc. nuo 105,2 tūkst. vnt. iki 85,6 tūkst. vnt. Iš viso per 2012-2016 m. laikotarpį tarptautinių siunčiamųjų pašto siuntinių kiekis sumažėjo 19,6 proc.

Visų pašto paslaugos teikėjų gautos **pajamos už tradicinės pašto paslaugas** teikimą 2012-2015 m. laikotarpiu nuolat didėjo, tačiau 2016 m. pajamos už tradicinę pašto paslaugą sumažėjo (žr. 13 pav.). 2016 m., palyginti su 2015 m., šios pašto paslaugos pajamos sumažėjo 4,2 mln. Eur arba 8,0 proc. Pajamų mažėjimą sąlygojo dvi anksčiau aprašytos priežastys – antrojo pagal dydį tradicinės pašto paslaugos teikėjo pasitraukimas iš rinkos 2016 m. ir vieno pašto paslaugos teikėjo baigtas tarptautinių siuntų projektas. Iš viso pajamos už tradicinės pašto paslaugos teikimą nuo 2012 m. iki 2016 m. padidėjo 39,8 proc.

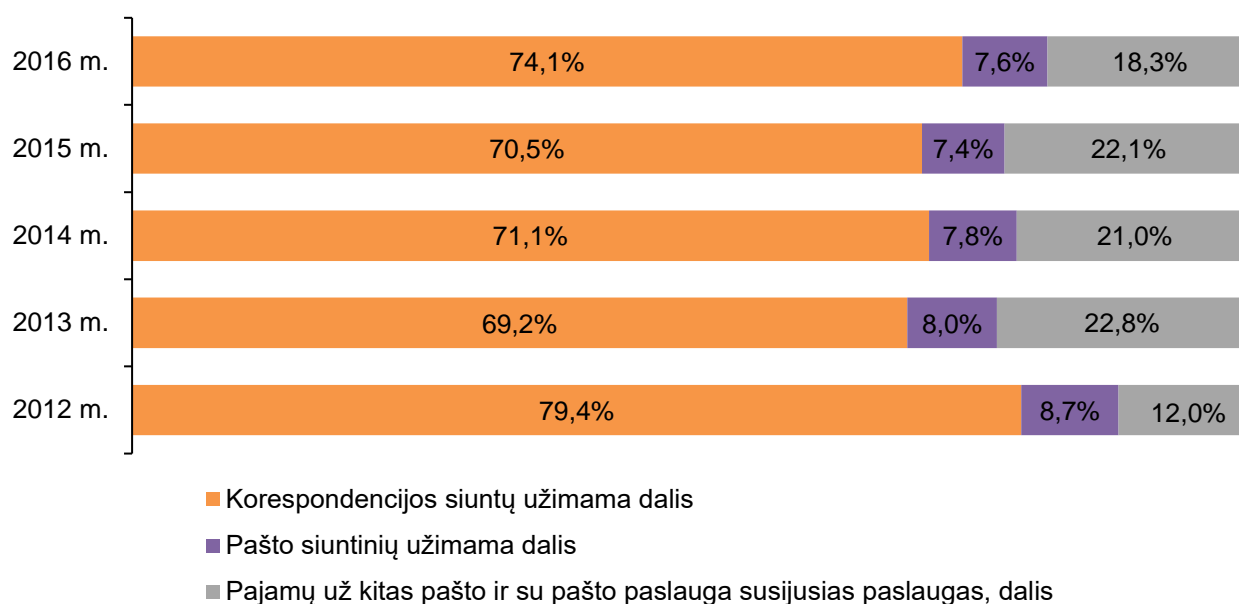
13 pav. Pajamų už tradicinės pašto paslaugos teikimą dinamika 2012-2016 m., mln. Eur ir proc.

Didžiąją tradicinės pašto paslaugos pajamų dalį sudaro pajamos, gautos už korespondencijos siuntas (žr. 7 lentelę ir 14 pav.). Jos 2016 m. sudarė 74,1 proc. visų tradicinės pašto paslaugos pajamų. (žr. 14 pav.) 2016 m., palyginti su 2015 m., mažėjo visų tradicinės pašto paslaugos segmentų pajamos, o labiausiai sumažėjo kitų pašto ir su pašto paslauga susijusių paslaugų pajamos (žr. 7 lentelę). Jos per 2016 m. smuko net 24,0 proc. arba 2,8 mln. Eur.

7 lentelė. Tradicinės pašto paslaugos pajamų struktūra ir pokytis 2015-2016 m.

Rodiklio pavadinimas		2015 m., Eur	2016 m., Eur	Pokytis, proc. 2016 m./ 2015 m.
Pajamos už tradicinės pašto paslaugos teikimą, iš viso:		53 240 184	48 979 100	-8,0
iš jų:	už korespondencijos siuntas	37 530 009	36 284 610	-3,3
	už pašto siuntinius	3 927 637	3 734 160	-4,9
	už kitas pašto ir su pašto paslauga susijusias paslaugas	11 782 538	8 960 330	-24,0

RRT surinkti statistiniai duomenys rodo, kad 2012-2015 m. augant tradicinės pašto paslaugos pajamoms, mažėjo korespondencijos siuntų pajamų dalis visose tradicinės pašto paslaugos pajamose (žr. 14 pav.). Tačiau 2016 m. dviženkliai sumažėjus kitų pašto paslaugų pajamoms, korespondencijos siuntų pajamų dalis vėl ūgtelėjo. Mažiausią, tačiau gana stabilią pajamų dalį visose tradicinės pašto paslaugos teikimo pajamose sudaro pajamos už pašto siuntinius.

14 pav. Pajamų už tradicinės pašto paslaugos teikimą struktūra 2012-2016 m., proc.

Pagal gautas pajamas už tradicinės pašto paslaugos teikimą, didžiąją rinkos dalį 2016 m. užėmė AB Lietuvos paštas – 95,3 proc. rinkos, UAB „Baltic post“ – 1,5 proc., UAB „Greitasis kurjeris“ – 1,4 proc., o kiti paslaugos teikėjai – 1,8 proc. rinkos. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad UAB „Greitasis kurjeris“ savo veiklą nutraukė 2016 m. pradžioje ir nevertinant šio teikėjo atskirai, kitų teikėjų užimama rinkos dalis 2016 m. pabaigoje buvo 3,2 proc. Didžiausią tradicinės pašto paslaugos rinkos dalį užėmusios AB Lietuvos paštas rinkos dalis 2016 m., palyginti su 2015 m., padidėjo 3,7 procentiniais punktais.

3.2. Universaliosios pašto paslaugos teikimas

AB Lietuvos paštas, įpareigota teikti universaliają pašto paslaugą¹¹ (toliau – UPP) visoje šalies teritorijoje, privalo užtikrinti, kad UPP būtų teikiamos nenutrūkstamai, visiems šių paslaugų naudotojams vienodomis sąlygomis kiekvieną darbo dieną ir ne mažiau kaip penkias dienas per savaitę. Kadangi AB Lietuvos paštas yra skyręs daug investicijų į pašto tinklo sukūrimą, vadovaujantis Europos Sąjungos pašto direktyva¹², jam suteiktas pakankamas laikotarpis investicijoms susigrąžinti. Atsižvelgiant į tai, įpareigojimas užtikrinti nenutrūkstamą UPP teikimą buvo skirtas 7 metų laikotarpiui – nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d.

UPP teikėjui yra nustatytos privalomos viešojo pašto tinklo charakteristikos¹³, apibrėžiančios UPP teikimo vietų išdėstymo sąlygas bei vietų įrengimo reikalavimus. Pagal šias charakteristikas UPP teikėjas privalo įrengti naudotojų poreikius atitinkantį skaičių paslaugos teikimo vietų. Pašto tinklo charakteristikomis siekiama užtikrinti, kad kiekvienam Lietuvos Respublikos gyventojui būtų prieinamos UPP.

¹¹ Pagal Pašto įstatymo, įsigaliojusio 2013 m. sausio 1 d., 14 straipsnį, UPP yra iki 2 kilogramų pašto siuntų surinkimas, rūšiavimas, vežimas ir pristatymas; iki 10 kilogramų pašto siuntinių surinkimas, rūšiavimas, vežimas ir pristatymas; registruotųjų ir įvertintųjų pašto siuntų surinkimas, rūšiavimas, vežimas ir pristatymas; iki 20 kilogramų pašto siuntinių, gautų iš kitų valstybių narių, pristatymas.

¹² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:01997L0067-20080227&qid=1493885481879&from=EN>

¹³ Šios charakteristikos nustatytos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2013 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. 3-46 „Dėl universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklo charakteristikų patvirtinimo“ (Žin., 2013, Nr. 11-541).

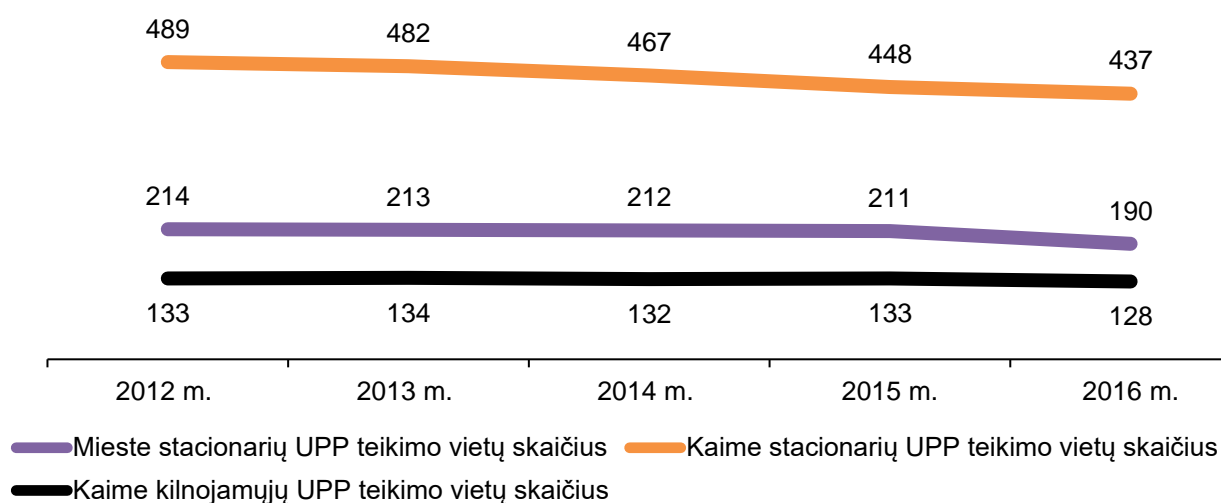
3.2.1. Pašto tinklas

Pašto tinklą sudaro stacionarios UPP teikimo vietos, t. y. stacionarieji paštai bei paštų poskyriai (miestuose ir kaimuose), kilnojamųjų paštų aptarnaujamos UPP teikimo vietos (paprastai kaimo gyvenamosiose vietovėse) ir siunčiamosios pašto dėžutės. UPP teikėjas, atsižvelgdamas į nustatytas viešojo pašto tinklo charakteristikas bei siekdamas optimizuoti veiklos rezultatus, 2012-2016 m. mažino stacionariųjų paštų kiekį, dėl ko mažėjo ir UPP stacionariųjų teikimo vietų kiekis (žr. 8 lentelę). Iš viso per analizuojamą laikotarpį UPP stacionariųjų teikimo vietų kiekis sumažėjo 7,8 proc., o stacionariųjų paštų kiekis – 9,0 proc. Kilnojamųjų paštų skaičius, t. y. nustatyto laiku į gyvenvietes atvykstantys automobiliai, specialiai pritaikyti korespondencijos siuntoms, pašto siuntiniams pristatyti ir kitoms paslaugoms teikti, tiriamuoju laikotarpiu sumažėjo vienu vienetu, nuo 27 iki 26. Jų aptarnaujamų UPP teikimo vietų skaičius 2012-2015 m. neženkliai svyravo, tačiau 2016 m., palyginti su 2015 m., sumažėjo 5 vietomis.

8 lentelė. UPP stacionariųjų ir kilnojamųjų UPP teikimo vietų ir paštų kiekio pokyčiai 2012-2016 m.

Rodiklio pavadinimas		2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.
UPP stacionariųjų teikimo vietų kiekis		703	695	679	659	648
<i>Pokytis, proc.</i>		-1,7	-1,1	-2,3	-2,9	-1,7
iš jų:	stacionariųjų paštų kiekis	689	676	657	637	627
	<i>Pokytis, proc.</i>	-1,7	-1,9	-2,8	-3,0	-1,6
Kilnojamųjų paštų kiekis		27	27	27	27	26
Kilnojamųjų paštų aptarnaujamos UPP teikimo vietos		133	134	132	133	128

Stacionarios UPP teikimo vietos įkurtos tiek miestuose, tiek kaimuose. Kaimo gyvenamosiose vietovėse UPP teikimo vietų tinklą sudaro stacionarios ir kilnojamųjų paštų aptarnaujamos UPP teikimo vietos. 2012-2016 m. stacionariųjų UPP teikimo vietų skaičius tiek kaime, tiek mieste nuolat mažėjo (žr. 15 pav.). Miestuose pašto skyriai buvo perkelti į naudotojams patogesnes vietas (arčiau prekybos centrų bei kitų, naudotojų dažnai lankomų, vietų), kaimuose – stacionarūs pašto skyriai buvo keičiami kilnojamaisiais paštais arba uždaromi, jų aptarnautą teritoriją priskiriant kitam netoliese esančiam pašto skyriui.

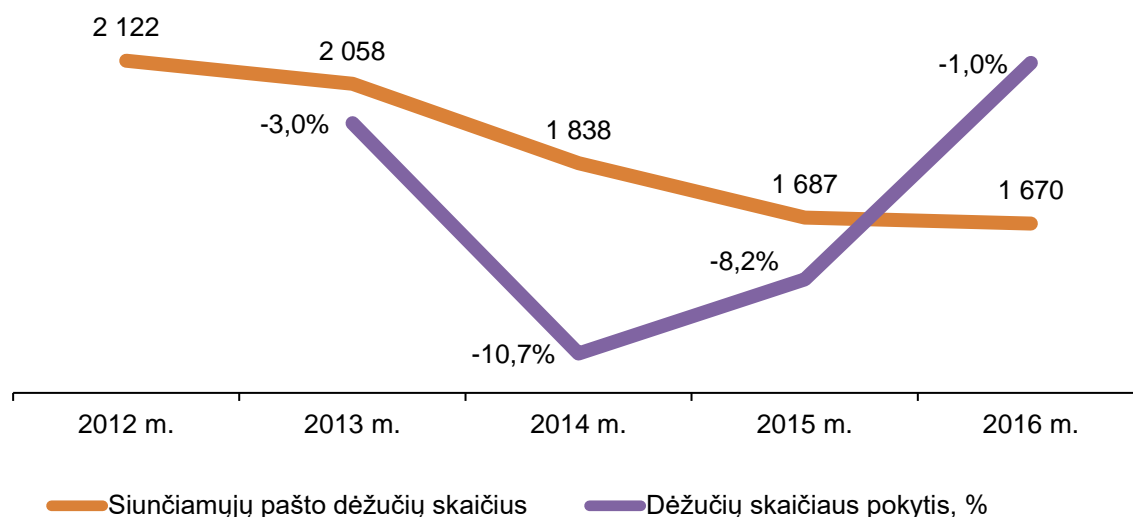

15 pav. Stacionariųjų ir kilnojamųjų UPP teikimo vietų mieste ir kaime skaičius 2012-2016 m., vnt.

Per 2012-2016 m. labiausiai stacionariųjų UPP teikimo vietų sumažėjo kaimuose – uždarytos 52 vietos. Miestuose per tą patį laikotarpį buvo uždarytos 24 vietos. Per 2016 m., palyginti su 2015 m.,

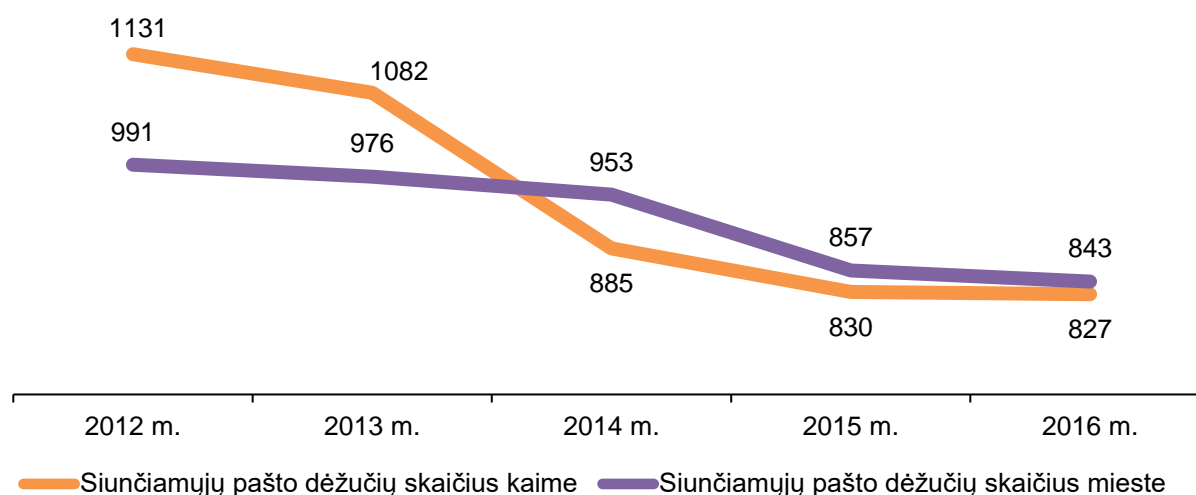
miestuose stacionarių UPP teikimo vietų sumažėjo 10,0 proc., o kaimuose – 2,5 proc. 2016 m. 29,3 proc. stacionarių UPP teikimo vietų buvo miestuose, o likusi dalis – kaimuose. Panašus miestuose ir kaimuose esančių stacionarių UPP teikimo vietų santykis buvo visu analizuojamu laikotarpiu: apie 31 proc. stacionarių UPP teikimo vietų buvo miestuose, o likusi dalis – 69 proc. – kaimuose.

Vertinant kito UPP tinklo elemento – siunčiamųjų pašto dėžučių kiekis pokyčius, matyti, kad 2012-2016 m. laikotarpiu jų skaičius nuolat mažėjo (žr. 16 pav.). Iš viso per 2012-2016 m. siunčiamųjų pašto dėžučių skaičius sumažėjo 21,3 proc. Siunčiamųjų pašto dėžučių kiekio mažėjimas susijęs su anksčiau minėtais pašto tinklo pokyčiais, kurie vykdomi siekiant optimizuoti pašto tinklą ir jį pritaikyti prie besikeičiančių paslaugų naudotojų poreikių.

16 pav. Siunčiamųjų pašto dėžučių kiekis ir pokytis 2012–2016 m., vnt. ir proc.

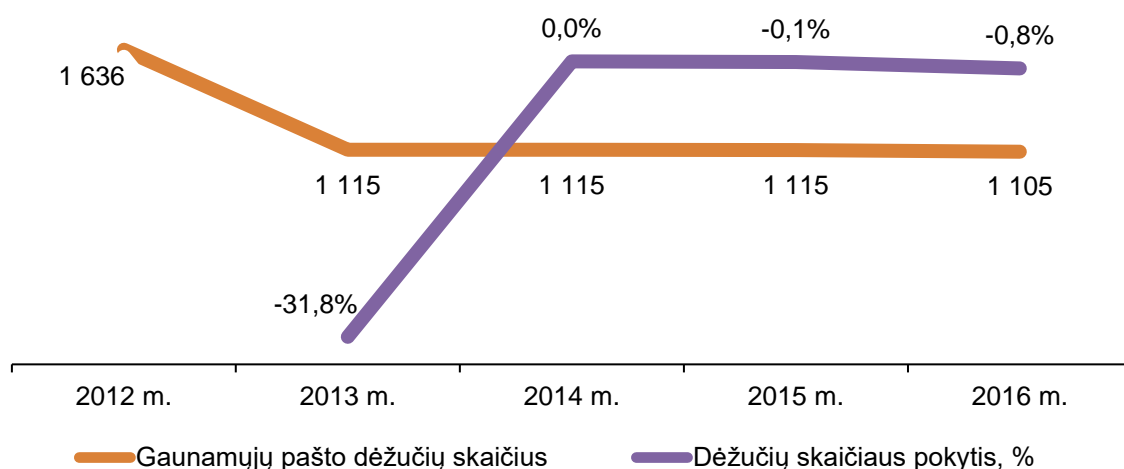
Vertinant visą 2012-2016 m. laikotarpį, vyrauja siunčiamųjų pašto dėžučių mažėjo tendencija visuose segmentuose – tiek miestuose, tiek kaimuose (žr. 17 pav.).

17 pav. Siunčiamųjų pašto dėžučių kiekio pasiskirstymas tarp miesto ir kaimo 2012-2016 m., vnt.

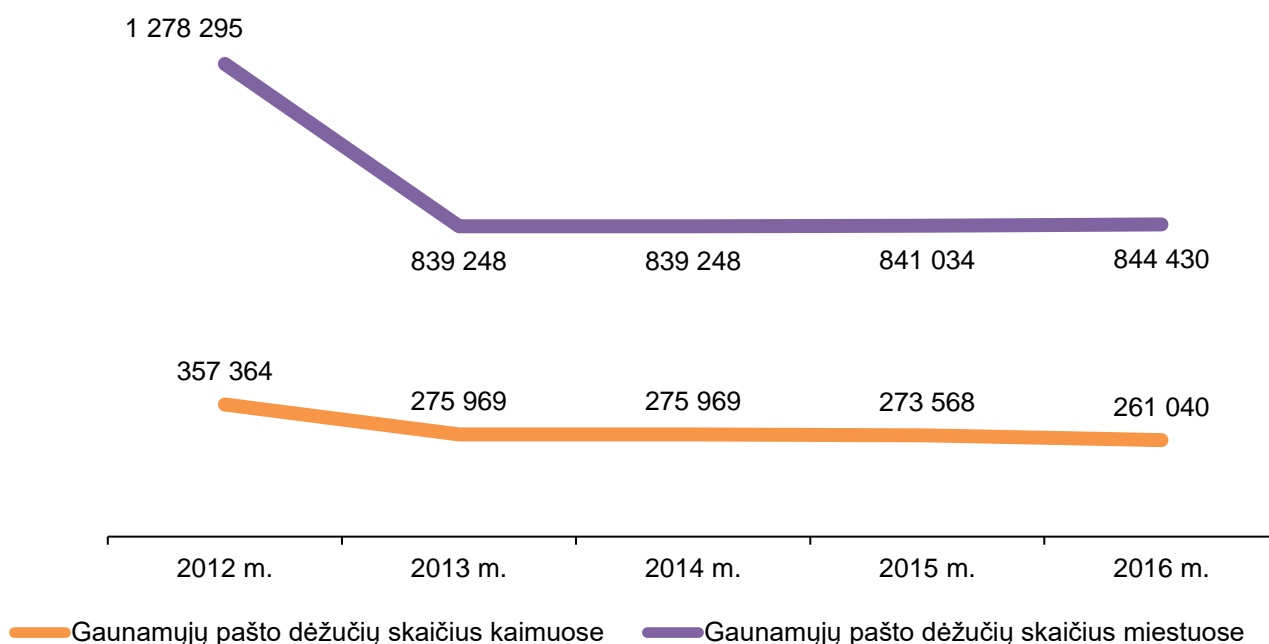
Miestuose per paskutinius 5 metus siunčiamųjų pašto dėžučių skaičius sumažėjo 14,9 proc., o kaimuose – 26,9 proc. Kaip matyti iš 17 pav. pateiktos informacijos, 2016 m., kaip 2015 m. ir 2014 m., miestuose siunčiamųjų pašto dėžučių skaičius buvo didesnis nei kaimuose įrengtų pašto dėžučių skaičius. Gaunamųjų pašto dėžučių kiekis 2016 m., palyginti su 2015 m., nežymiai sumažėjo ir pakoregavo

paskutinius 3 metus vyravusią stabilumo tendenciją (žr. 18 pav.). Per analizuojamą laikotarpį gaunamųjų pašto dėžučių skaičius sumažėjo 32,4 proc.

18 pav. Gaunamųjų pašto dėžučių kiekis ir pokytis 2012-2016 m., tūkst. vnt., ir proc.

Gaunamųjų pašto dėžučių kiekis miestuose 2016 m., kaip ir 2015 m. didėjo, o kaimuose – mažėjo (žr. 19 pav.). Palyginti su 2015 m., 2016 m. gaunamųjų pašto dėžučių skaičius miestuose išaugo 0,4 proc., o kaimuose sumažėjo 4,6 proc. Nuo 2012 m. iki 2016 m. pabaigos, gaunamųjų dėžučių skaičius miestuose sumažėjo 33,9 proc., o kaimuose – 27,0 proc.

19 pav. Gaunamųjų pašto dėžučių kiekio pokytis kaime ir mieste 2012-2016 m., vnt.

3.2.2. Universaliosios pašto paslaugos kokybės tikrinimas

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos pašto įstatymu, RRT prižiūri, kaip UPP teikėjas organizuoja UPP kokybės patikrinimą. UPP teikėjas AB Lietuvos paštas yra įpareigotas taikyti standartą LST EN 13850 „Pašto paslaugos. Paslaugų kokybė. Pavienių pirmenybinių siuntų suminės siuntimo trukmės

nustatymas¹⁴. 2016 m., atlikus nepriklausomą vidaus paprastųjų pirmenybinių korespondencijos siuntų siuntimo trukmės patikrinimą, nustatyta, kad kitą darbo dieną (D+1) pristatyta 83,1 proc. (2015 m. – 81,1 proc.) pirmenybinių korespondencijos siuntų, o trečią darbo dieną (D+3) – 98,6 proc. (2015 m. – 99,0 proc.) pirmenybinių korespondencijos siuntų (žr. 9 lentelę).

Vidaus paprastųjų pirmenybinių korespondencijos siuntų siuntimo trukmės patikrinimas rodo, kad nei 2015 m., nei 2016 m. AB Lietuvos paštas neįvykdė Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos nustatyto kokybės reikalavimo **D+1 – 85 proc.** 2015 m. kokybės reikalavimas nebuvo įvykdytas 3,9 procentiniais punktais, o 2016 m. – 1,9 procentiniu punktu. D+3 kokybės reikalavimas – **D+3 – 97 proc.** – 2016 m. buvo įvykdytas ir net viršytas.

9 lentelė. Pavienių pirmenybinių korespondencijos siuntų siuntimo trukmės rezultatai, 2012-2016 m. kokybiniai rodikliai Lietuvoje, proc.

Metai	Pristatymo kokybės rodikliai (terminas D ¹⁵ +n ¹⁶)		
	D+1 (siektina riba 85,0)	D+2	D+3 (siektina riba 97,0)
2012 m.	85,86	98,05	99,71
2013 m.	90,03	98,10	99,56
2014 m.	85,40	96,20	98,40
2015 m.	81,10	96,30	99,00
2016 m.	83,10	96,20	98,60

Šaltiniai: 2012 m. UAB „Europos tyrimai“ ir 2013 m., 2014 m., 2015 m. ir 2016 m. UAB „Spinter tyrimai“

3.2.3. Universaliosios pašto paslaugos skundų nagrinėjimas

UPP teikėjas AB Lietuvos paštas yra įpareigotas taikyti standartą LST EN 14012:2009 „Pašto paslaugos. Paslaugos kokybė. Skundų tvarkybos principai“. Šis standartas nustato principus ir reikalavimus kaip turi būti registruojami, sisteminami, apdorojami ir sprendžiami skundai. AB Lietuvos paštas skundus registruoja ir nagrinėja vadovaudamasi nurodytu standartu ir kasmet pateikia RRT skundų dėl UPP nagrinėjimo ataskaitas.

AB Lietuvos paštas 2016 m. iš pašto paslaugos naudotojų iš viso gavo 3 240 skundus dėl UPP teikimo. Tai buvo 312 skundų arba 10,7 proc. daugiau nei 2015 m. (žr. 10 lentelę).

10. lentelė. UPP naudotojų skundų dinamika 2012-2016 m., vnt. ir proc.

Rodiklio pavadinimas	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.
Gauta skundų dėl UPP, iš viso:	2 659	1 760	2 050	2 928	3 240
Dėl tarptautinių pašto siuntų	1 616	595	716	1 022	1 203
Dėl vidaus pašto siuntų	1 043	1 165	1 334	1 906	2 037
Visų gautų skundų dėl UPP pokytis per metus	-	-899	290	878	312
Visų gautų skundų dėl UPP pokytis per metus, proc.	-	-33,8	16,5	42,8	10,7

¹⁴ Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2013 m. vasario 28 d. įsakymas Nr. 3-128 „Dėl Universaliosios pašto paslaugos kokybės reikalavimų aprašo patvirtinimo“.

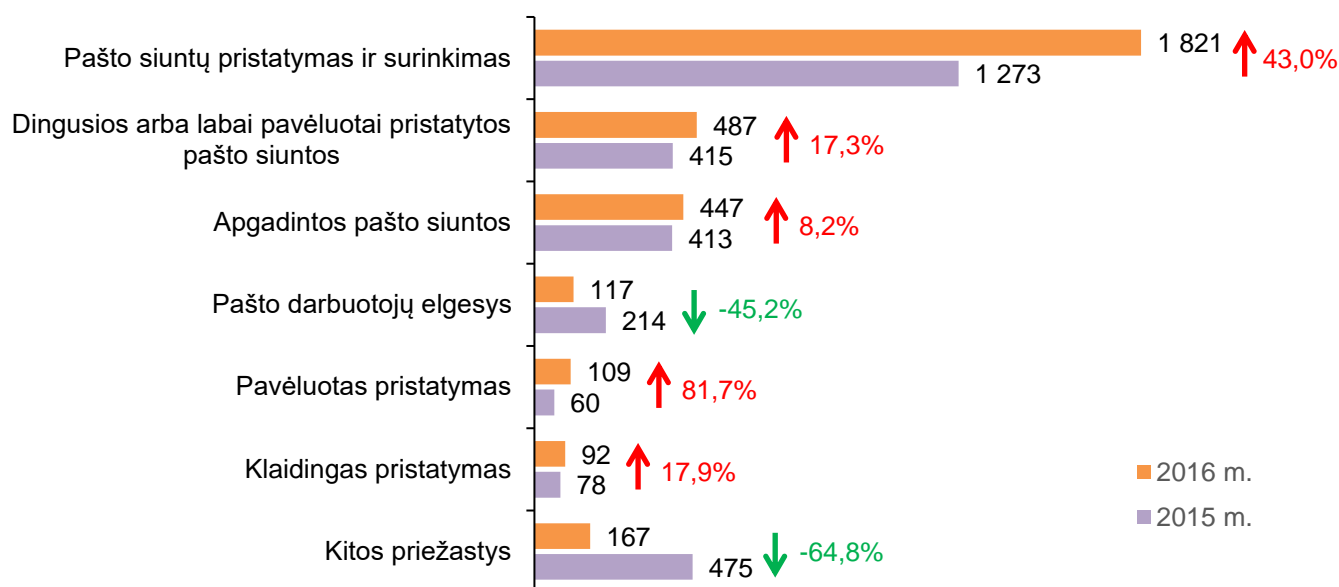
¹⁵ D yra pašto korespondencijos išsiuntimo data.

¹⁶ n nurodo darbo dienų skaičių nuo korespondencijos išsiuntimo iki jos pristatymo gavėjui.

2016 m., kaip ir 2015 m., didžioji UPP naudotojų skundų dalis buvo susijusi su vidaus pašto siuntomis ir šis dydis siekė 62,9 proc. skundų dėl UPP (2015 m. rodiklis buvo 65,1 proc.).

Iš 2016 m. gautų 3 240 skundų dėl UPP teikimo pagrįsti buvo 1 567 (2015 m. – 1 113), iš jų 97 atvejais UPP naudotojams buvo išmokėtos kompensacijos (2015 m. tokių atvejų buvo 95).

Daugiausia UPP naudotojai skundėsi dėl pašto siuntų pristatymo ar surinkimo – 1 821 skundai (žr. 20 pav.) ir tai sudarė 56,2 proc. visų UPP gautų skundų. AB Lietuvos pašto pateikti skundų kiekio duomenys rodo, kad skundų skaičius 2016 m., palyginti su 2015 m., išaugo daugelyje sričių.

20. pav. UPP naudotojų skundų struktūra ir pokytis 2015-2016 m., vnt. ir proc.

2016 m. 97,5 proc. skundų buvo išnagrinėti per standartinį laikotarpį¹⁷, o vidutinis galutinio atsakymo naudotojams pateikimo laikas buvo 5,4 dienos.

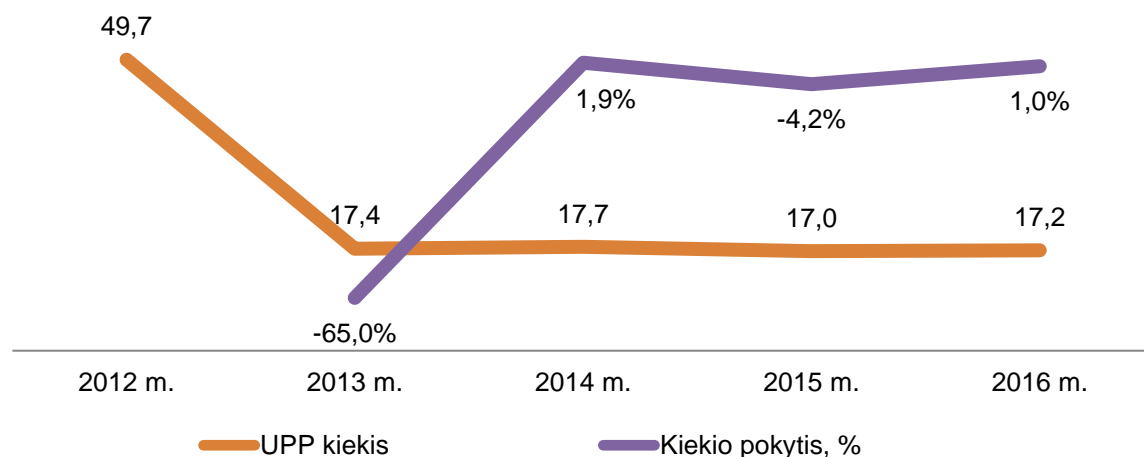
3.2.4. Universaliosios pašto paslaugos veiklos rodikliai

Kiekiai ir pajamos, gauti iš UPP, susideda iš: korespondencijos siuntų, kurių svoris mažesnis arba lygus 2 kg; pašto siuntinių, kurių svoris mažesnis arba lygus 10 kg; pašto siuntinių, gautų iš ES, kurių svoris didesnis kaip 10 kg ir mažesnis arba lygus 20 kg; registruotųjų ir įvertintųjų pašto siuntų kiekių ir pajamų.

2013 m. sausio 1 d. įsigaliojus naujam Lietuvos Respublikos pašto įstatymui ir iš UPP apimties eliminavus dideliais kiekiais siunčiamas pašto siuntas, ženkliai sumažėjo UPP apimties ir pajamos. Atsižvelgiant į tai, 2013 m. ir paskesnių metų UPP rodikliai yra daug mažesni nei buvę iki tol.

RRT surinkti statistiniai duomenys apie pašto veiklą rodo, kad nuo 2013 m. iki 2016 m. UPP kiekiai svyruoja tarp 17 ir 18 mln. vnt. (žr. 21 pav.). 2016 m., palyginti su 2015 m., UPP kiekis padidėjo 1,0 proc. arba 161 900 vnt.

¹⁷ Standartinis AB Lietuvos pašto skundų nagrinėjimo laikotarpis yra ne daugiau kaip 14 kalendorinių dienų, tačiau skundo nagrinėjimo terminas gali siekti 40 kalendorinių dienų skundams dėl tarptautinių pašto paslaugų, teikiamų tarp išsivysčiusių šalių ir 60 kalendorinių dienų skundams dėl tarptautinių pašto paslaugų, teikiamų tarp kitų nei išsivysčiusių šalių.

21 pav. UPP kiekio dinamika ir pokytis 2012-2016 m., mln. vnt. ir proc.

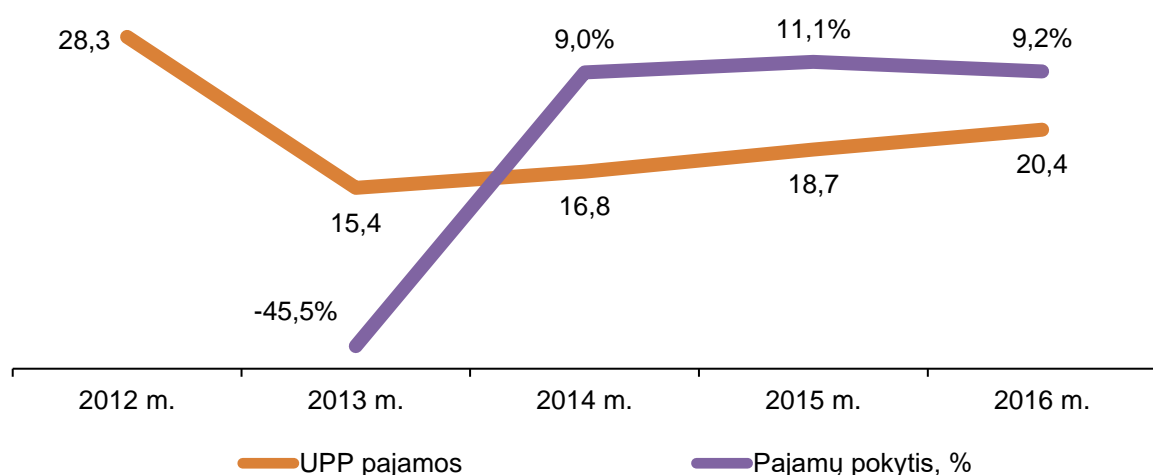
Didžiąją UPP dalį 2016 m., kaip ir ankstesniais analizuojamo laikotarpio metais, sudarė korespondencijos siuntos, kurių svoris mažesnis arba lygus 2 kg (žr. 11 lentelę), tačiau ji nuolat mažėja.

11 lentelė. UPP kiekiai, 2012-2016 m.

Kiekiai		2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.
Universaliosios pašto paslaugos:		49 676 747	17 399 759	17 732 050	16 994 402	17 156 302
<i>Pokytis, proc.</i>		2,1	-65,0	1,9	-4,2	-1,0
iš jų:	Korespondencijos siuntų ≤2 kg	39 781 597	12 898 019	12 512 052	11 738 767	11 482 799
	<i>Pokytis, proc.</i>	0,1	-67,6	-3,0	-6,2	-2,2
	Pašto siuntinių ≤10 kg	445 789	203 535	188 715	180 337	173 898
	<i>Pokytis, proc.</i>	-15,7	-54,3	-7,3	-4,4	-3,6
	Pašto siuntinių iš ES ≤20 kg	3 495	3 659	3 865	3 639	1 785
	<i>Pokytis, proc.</i>	-1,0	4,7	5,6	-5,8	-50,9
	Registruotųjų pašto siuntų	9 438 329	4 287 387	5 020 047	5 063 383	5 488 995
	<i>Pokytis, proc.</i>	12,2	-54,6	17,1	0,9	8,4
Įvertintųjų pašto siuntų	7 537	7 159	7 371	8 276	8 825	
<i>Pokytis, proc.</i>	2,7	-5,0	3,0	12,3	6,6	

Korespondencijos siuntų kiekio užimama dalis per 2012-2016 m. sumažėjo nuo 80,1 proc. 2012 m. iki 66,9 proc. 2016 m. Tuo pačiu laikotarpiu didėjo registruotųjų pašto siuntų dalis. Ji išaugo nuo 24,6 proc. 2012 m. iki 32,0 proc. 2016 m. Pašto siuntinių, kurių svoris mažesnis arba lygus 10 kg, pašto siuntinių gautų iš ES, kurių svoris didesnis kaip 10 kg ir mažesnis arba lygus 20 kg, ir įvertintųjų pašto siuntų dalis išliko nedidelė bendroje UPP kiekio struktūroje.

Pajamos gaunamos iš UPP teikimo 2012-2016 m. laikotarpiu nuolat kito: 2013 m. sumažėjo 45,5 proc., 2014 m. ir 2015 m. išaugo atitinkamai 9,0 proc. ir 11,1 proc., o 2016 m. augo 9,2 proc. (žr. 22 pav.).

22 pav. UPP pajamų dinamika ir pokytis 2011–2015 m., mln. Eur ir proc.

Kaip matyti iš 21 ir 22 pav. pateiktos informacijos, nepaisant to, kad mažėjo UPP kiekis, UPP pajamos augo.

Nuo 2013 m. didžiąją UPP pajamų dalį bendroje UPP pajamų struktūroje, sudarė pajamos, gautos iš registruotųjų pašto siuntų (žr. 12 lentelę), o sekantis daugiausia pajamų duodantis UPP segmentas buvo korespondencijos siuntos iki 2 kg. Kaip matyti iš 12 lentelėje pateiktos informacijos, 2016 m., palyginti su 2015 m., pajamos augo visuose UPP segmentuose išskyrus pašto siuntinius iš ES kurių svoris didesnis nei 10 kg, bet ne didesnis nei 20 kg. Per 2016 m. labiausiai vertine ir santykinė išraiška augo registruotojų pašto siuntų pajamos.

12 lentelė. Pajamos, gautos iš UPP 2012-2016 m.

Pajamos iš:		2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.
Universaliosios pašto paslaugos:		28 321 880	15 435 711	16 822 812	18 691 445	20 406 182
<i>Pokytis, proc.</i>		8,0	-45,5	9,0	11,1	9,2
iš jų:	Korespondencijos siuntų ≤2 kg	13 129 685	6 258 102	6 485 743	7 053 935	7 331 366
	<i>Pokytis, proc.</i>	3,0	-52,3	3,6	8,8	3,9
	Pašto siuntinių ≤10 kg	2 612 956	1 713 681	1 709 783	1 859 296	1 942 698
	<i>Pokytis, proc.</i>	17,7	-34,4	-0,2	8,7	4,5
	Pašto siuntinių iš ES ≤20 kg	19 045	17 960	17 855	15 639	9 555
	<i>Pokytis, proc.</i>	-8,7	-5,7	-0,6	-12,4	-38,9
	Registruotųjų pašto siuntų	12 458 400	7 345 280	8 522 968	9 664 622	11 023 873
	<i>Pokytis, proc.</i>	11,9	-41,0	16,0	13,4	14,1
	Įvertintųjų pašto siuntų	101 794	100 689	86 464	97 953	101 690
<i>Pokytis, proc.</i>	8,9	-1,1	-14,1	13,3	3,8	

2012-2016 m. laikotarpiu pajamų iš korespondencijos siuntų, kurių svoris mažesnis arba lygus 2 kg, dalis bendroje UPP pajamų struktūroje kasmet mažėjo: nuo 46,4 proc. 2012 m. iki 35,9 proc. 2016 m. Tačiau 2012-2016 m. didėjo pajamų iš registruotųjų pašto siuntų dalis visuose UPP pajamose. Ji išaugo nuo 44,0 proc. 2012 m. iki 54,0 proc. 2016 m. Pajamų dalis iš pašto siuntinių, kurių svoris mažesnis arba lygus 10 kg, 2015 m. ir 2016 m. sudarė atitinkamai 9,9 proc. ir 9,5 proc. Jų dalis nuo pakito nežymiai: nuo 9,2 proc. 2012 m. iki 9,5 proc. 2016 m. Pajamų dalis iš pašto siuntinių, gautų iš ES, kurių svoris didesnis

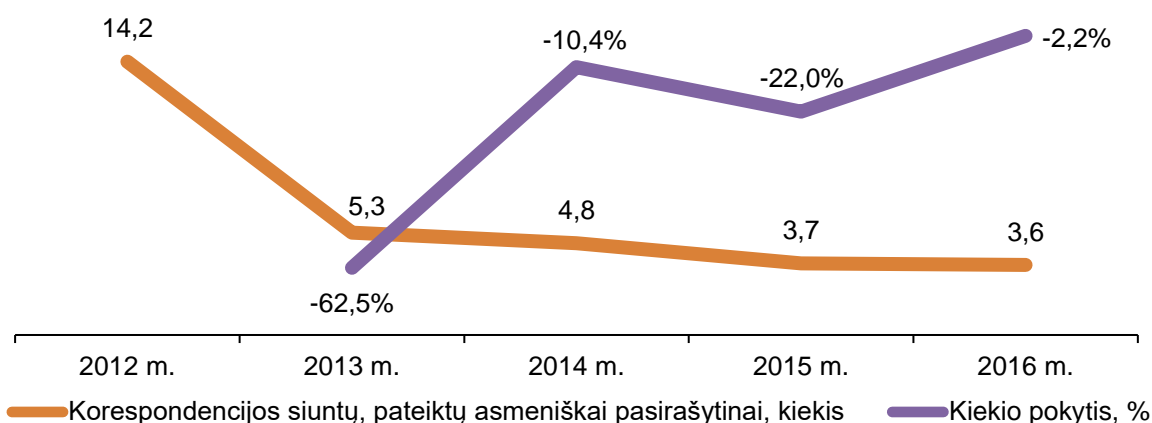
kaip 10 kg ir mažesnis arba lygus 20 kg, ir įvertintųjų pašto siuntų dalis 2016 m. išliko nedidelė bendroje UPP pajamų struktūroje ir sudarė atitinkamai 0,05 proc. bei 0,5 proc. Šių paslaugų dalis bendrose UPP pajamose buvo nedidelė ir 2012 m. Pajamų dalis iš pašto siuntinių, gautų iš ES, kurių svoris didesnis kaip 10 kg ir mažesnis arba lygus 20 kg, ir įvertintųjų pašto siuntų dalis 2012 m. buvo, atitinkamai, 0,1 proc. ir 0,4 proc.

4. PAŠTO SIUNTŲ, PATEIKTŲ ASMENIŠKAI PASIRAŠYTINAI, RINKA

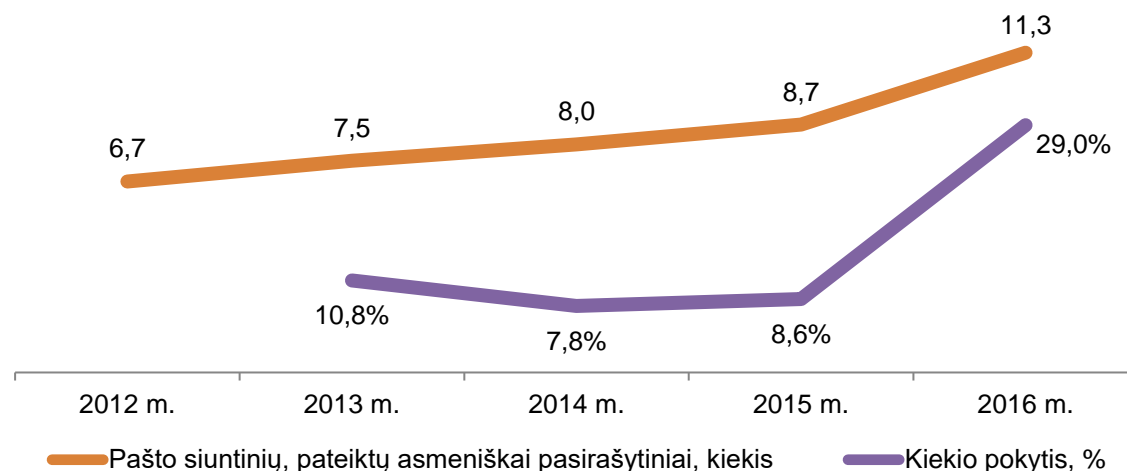
Pašto siuntų, pateiktų asmeniškai pasirašytinai, rinką, kaip ir Tradicinės pašto paslaugos rinką, sudaro korespondencijos siuntos ir pašto siuntiniai. Nagrinėjama rinka nuo Tradicinės pašto paslaugos rinkos skiriasi tuo, kad pašto siuntos yra pristatomos ne į gaunamąsias pašto dėžutes, o tiesiai pašto paslaugos gavėjui. Kitas šios paslaugos bruožas yra paslaugos suteikimo terminas – pašto siunta gali būti pristatyta konkrečiu sutartu laiku arba sutartu laiko intervalu.

Korespondencijos siuntų, pateiktų asmeniškai pasirašytinai (per pasiuntinį), kiekis 2012-2016 m. mažėjo (žr. 23 pav.). Stiprus korespondencijos siuntų sumažėjimas 2013 m., palyginti su 2012 m., susijęs su 2013 m. įsigaliojusio Lietuvos Respublikos pašto įstatymo atneštais pokyčiais. Įsigaliojus naujam Lietuvos Respublikos pašto įstatymui, dalis pasiuntinių paslaugų teikėjų, anksčiau teikusių korespondencijos siuntas asmeniškai pasirašytinai, perėjo į tradicinio pašto rinką ir tas pačias siuntas teikia gavėjams į jų gaunamąsias pašto dėžutes. Kaip matyti iš 23 pav., 2016 m., palyginti su 2015 m., korespondencijos siuntų kiekis toliau mažėjo, tačiau mažėjimas buvo lėtesnis nei ankstesniais laikotarpiais.

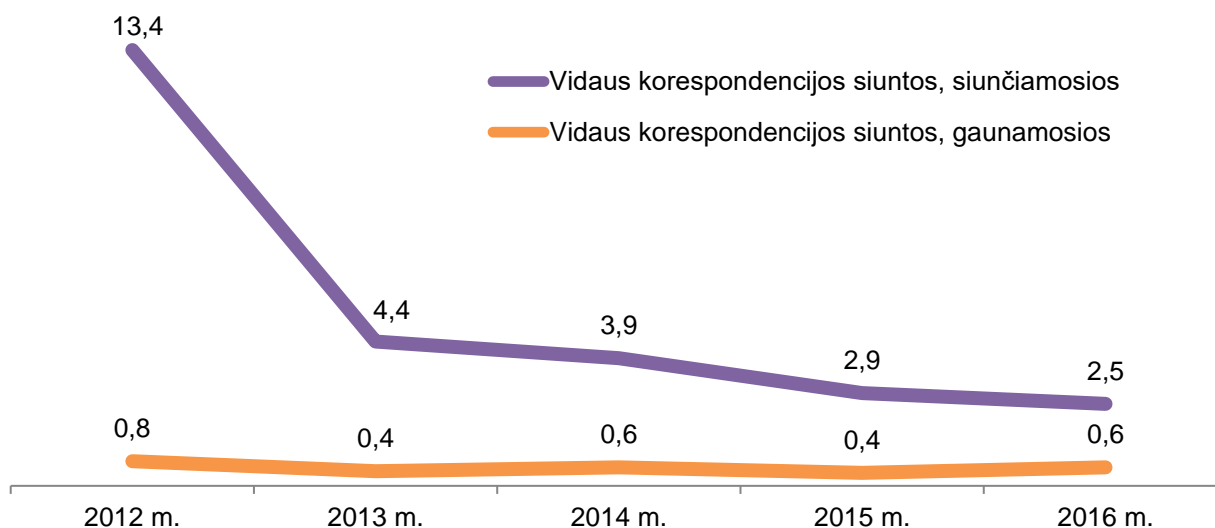
23 pav. Korespondencijos siuntų, pateiktų asmeniškai pasirašytinai, kiekio ir pokyčio dinamika 2012-2016 m., mln. vnt. ir proc.

Pašto siuntinių, pateiktų asmeniškai pasirašytinai grupėje, priešingai nei korespondencijos siuntų grupėje, **kiekis** per 2016 m., palyginti su 2015 m., išaugo ir toliau tęsė šių paslaugų kiekio augimo tendenciją (žr. 24 pav.). Pastebėtina tai, kad 2016 m., skirtingai nei 2015 m., paslaugų kiekio pokytis buvo dviženklis ir siekė 29,0 proc.

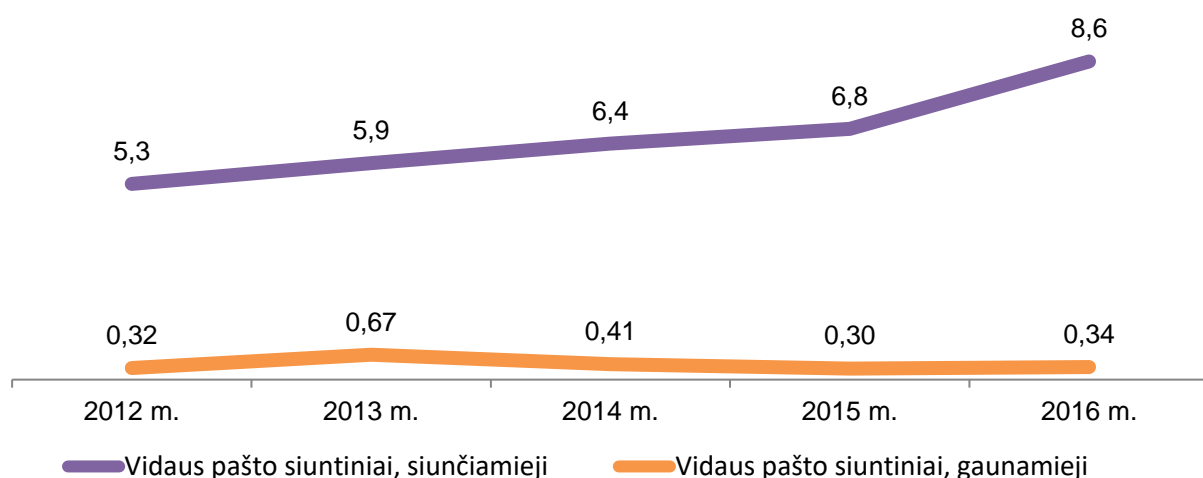
24 pav. Pašto siuntinių bendro kiekio ir pokyčio dinamika 2012-2016 m., mln. vnt. ir proc.

Vidaus siunčiamųjų korespondencijos siuntų, pateiktų asmeniškai pasirašytinai, **kiekis** 2012-2016 m. nuolat mažėjo (žr. 25 pav.). Per 2013 m. šių siuntų sumažėjo 66,9 proc., 2014 m. – 11,5 proc., 2015 m. – 27,4 proc., o per 2016 m. dar 11,5 proc. **Vidaus gaunamųjų korespondencijos siuntų kiekis** analizuojamu laikotarpiu neturėjo vienos tendencijos. Per 2013 m. šių paslaugų kiekis sumažėjo 40,9 proc., tačiau 2014 m. augo 26,8 proc., 2015 m. mažėjo 29,5 proc., o per 2016 m. paaugo 43,1 proc.

25 pav. Vidaus siunčiamųjų ir gaunamųjų korespondencijos siuntų kiekio dinamika 2012-2016 m., mln. vnt.

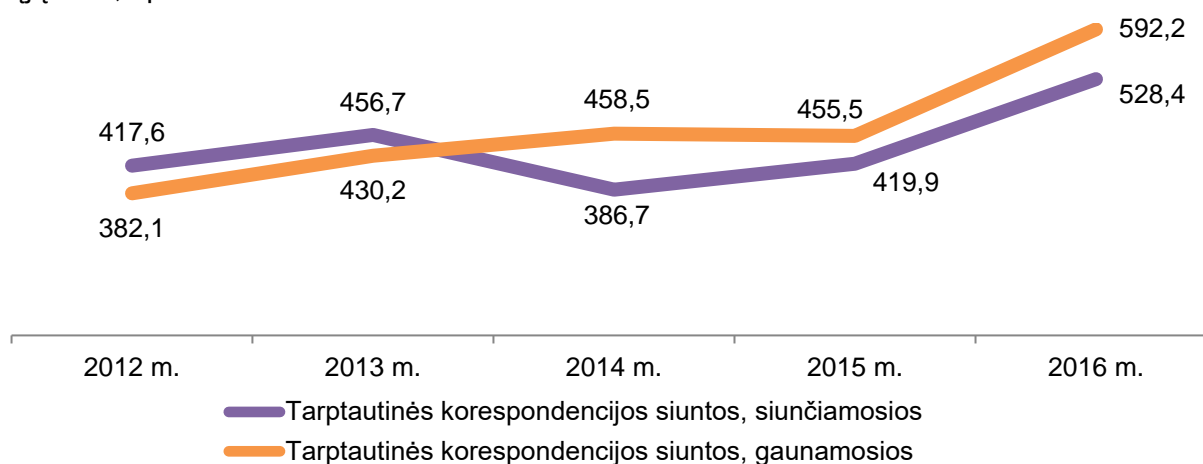
Vidaus siunčiamųjų pašto siuntinių kiekis 2012-2016 m. laikotarpiu nuolat didėjo: per 2013 m. kiekis augo 10,7 proc., 2014 m. – 8,9 proc., o 2015 m. 6,3 proc., o 2016 m. dar 26,9 proc. iki 8,6 mln. vnt. (žr. 26 pav.). **Vidaus gaunamųjų pašto siuntinių kiekis** per 2012-2016 m. svyravo įvairiai: per 2013 m. kiekis išaugo 2,1 karto, 2014 m. sumažėjo 38,6 proc., 2015 m. vėl mažėjo 27,9 proc., o 2016 m. išaugo 14,8 proc. iki 342,3 tūkst. vnt. Iš viso per 2012-2016 m. vidaus siunčiamųjų siuntinių kiekis išaugo 1,6 karto, o vidaus gaunamųjų siuntinių kiekis augo 7,9 proc.

26 pav. Vidaus siunčiamųjų ir gaunamųjų pašto siuntinių kiekio dinamika 2012-2016 m., mln. vnt.

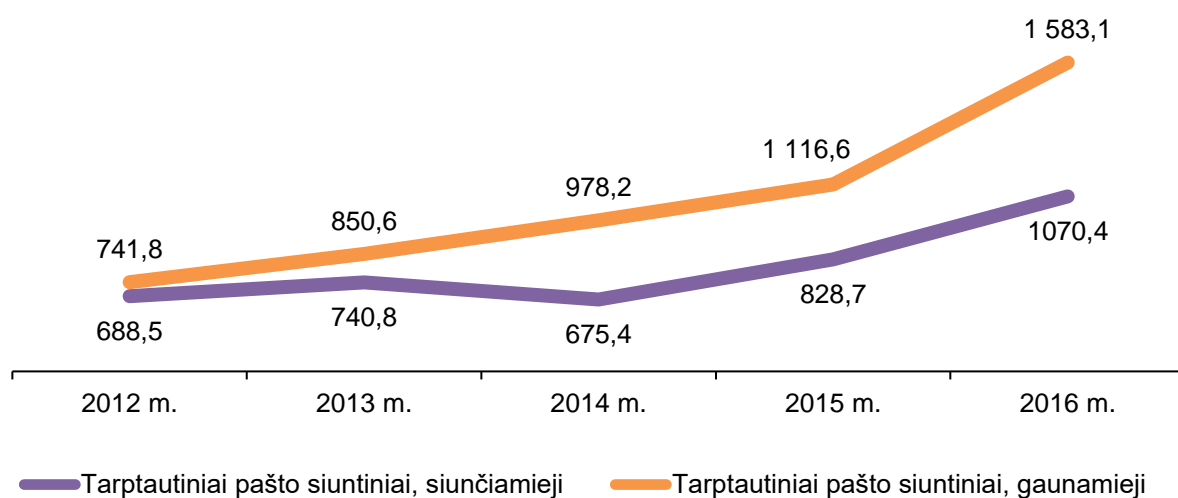
Siuntų, pateiktų asmeniškai pasirašytinai, rinką vertinant pagal **tarptautinių** siunčiamųjų ir gaunamųjų **korespondencijos siuntų kiekį**, matyti, kad 2012-2013 m. šioje rinkoje veikiantys ūkio subjektai daugiau siuntė korespondencijos siuntų į užsienį, nei gavo šių siuntų iš užsienio šalių (žr. 27

pav.). Nuo 2014 m. stebimas didesnis gaunamųjų korespondencijos siuntų kiekis, negu siunčiamųjų. Tiek tarptautinių siunčiamųjų korespondencijos siuntų kiekis, tiek tarptautinių gaunamųjų korespondencijos siuntų kiekis turi tendenciją didėti. Tarptautinių siunčiamųjų korespondencijos siuntų kiekis per 2013 m. augo 9,4 proc., 2014 m. sumažėjo 15,3 proc., o 2015 m. ir 2016 m. vėl augo, atitinkamai, 8,6 proc. ir 25,8 proc. Tarptautinių gaunamųjų korespondencijos siuntų kiekis augo 2013 ir 2014 m., atitinkamai, 12,6 proc. ir 6,6 proc., 2015 m. sumažėjo 0,7 proc., o 2016 m. vėl išaugo net 30,0 proc. Iš viso per 2012-2016 m. laikotarpį tarptautinių korespondencijos siuntų kiekis išaugo: siunčiamųjų – 26,5 proc., o gaunamųjų – 55,0 proc.

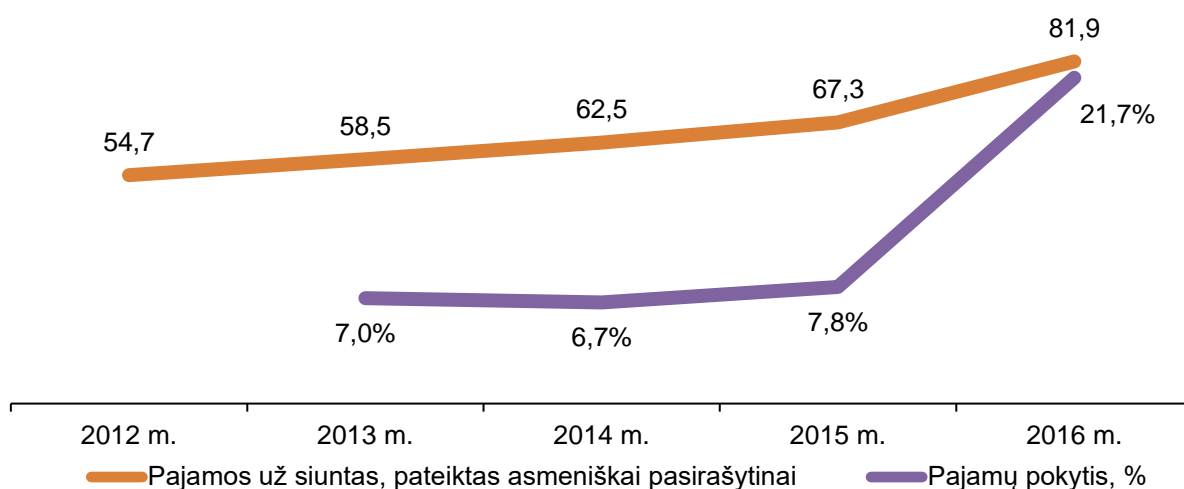
27 pav. Tarptautinių siunčiamųjų ir gaunamųjų korespondencijos siuntų kiekio dinamika 2012-2016 m., tūkst. vnt.

Tarptautinių gaunamųjų pašto siuntinių kiekis 2012-2016 m. kasmet didėjo (žr. 28 pav.). Tarptautinių gaunamųjų pašto siuntinių kiekis 2013 m. didėjo 14,7 proc., 2014 m. – 15 proc., 2015 m. – 14,1 proc., o 2016 m. dar 41,8 proc. **Tarptautinių siunčiamųjų pašto siuntinių kiekis** 2013 m. augo 7,6 proc., 2014 m. sumažėjo 8,8 proc., o nuo 2015 m. vėl augo: 22,7 proc., 2015 m. ir 29,2 proc. 2016 m. Iš viso per 2012-2016 m. laikotarpį gaunamųjų tarptautinių siuntinių kiekis išaugo 2,1 karto, o siunčiamųjų – 1,6 karto.

28 pav. Tarptautinių siunčiamųjų ir gaunamųjų pašto siuntinių kiekio dinamika 2012-2016 m., tūkst. vnt.

Pajamos už pašto siuntas, pateiktas asmeniškai pasirašytinai, 2012-2016 m. nuolat didėjo (žr. 29 pav.). 2013 m. pajamos augo 7,0 proc., 2014 m. – 6,7 proc., 2015 m. – 7,8 proc., o 2016 m. dar 21,7 proc. Iš viso pajamos už šioje rinkoje suteiktas paslaugas per 2012-2016 m. padidėjo 1,5 karto.

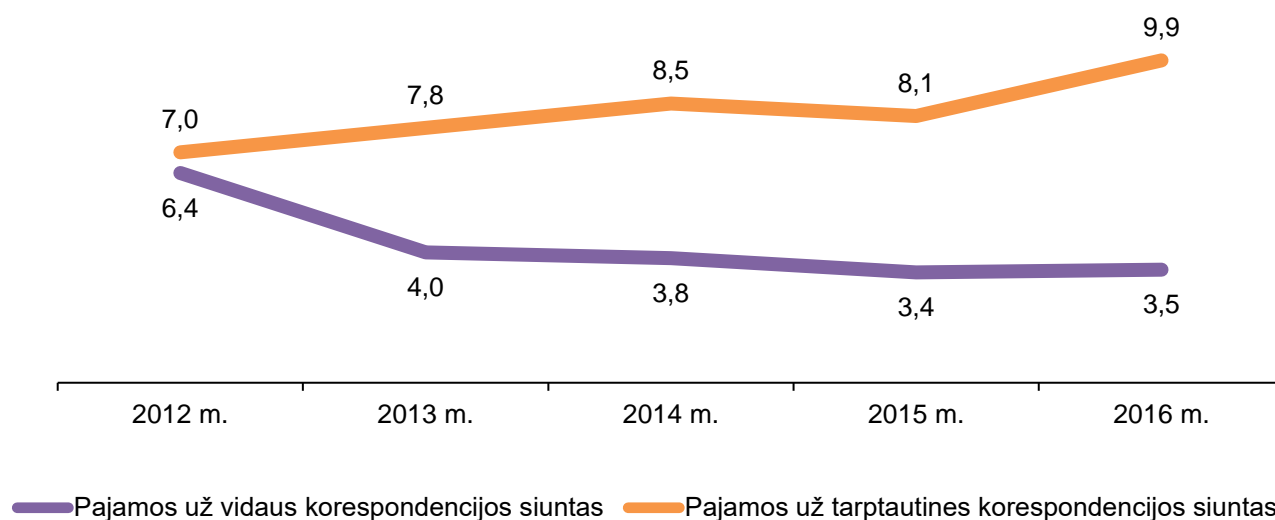
29 pav. Pajamų už siuntas, pateiktas asmeniškai pasirašytinai, dinamika ir pokytis 2012-2016 m., mln. Eur ir proc.

Pajamos už korespondencijos siuntas, pateiktas asmeniškai pasirašytinai, 2016 m., palyginti su 2015 m. padidėjo 15,5 proc. ir siekė 13,3 mln. Eur, o pajamos už pašto siuntinius per tą patį laikotarpį padidėjo 23,0 proc. ir siekė 68,6 mln. Eur (žr. 13 lentelę). 2016 m., palyginti su 2015 m., pajamos augo visuose pašto siuntų, pateiktų asmeniškai pasirašytinai, segmentuose. Mažiausiai augo pajamos už vidaus korespondencijos siuntas, o daugiausia – už tarptautinius siuntinius.

13 lentelė. Pašto siuntų, pateiktų asmeniškai pasirašytinai, pajamų struktūra ir pokytis 2015-2016 m.

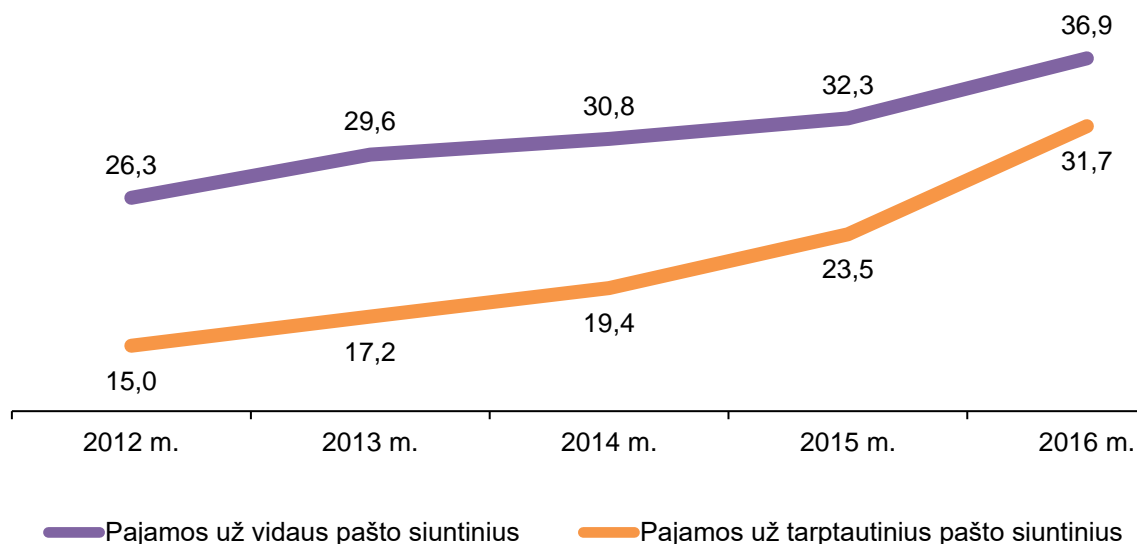
Rodiklio pavadinimas		2015 m. Eur	2016 m. Eur	Pokytis, proc. 2016 m./2015 m.
Pajamos už pašto siuntas, pateiktas asmeniškai pasirašytinai, iš viso:		67 339 010	81 933 797	21,7
iš jų:	už korespondencijos siuntas:	11 520 900	13 304 189	15,5
	<i>vidaus</i>	3 372 058	3 453 817	2,4
	<i>tarptautines</i>	8 148 842	9 850 372	20,9
	už pašto siuntinius	55 818 110	68 629 608	23,0
	<i>vidaus</i>	32 323 948	36 901 012	14,2
<i>tarptautinius</i>	23 494 162	31 728 596	35,0	

Stebint ilgesnio laikotarpio nei dvejų metų pajamų už pašto siuntas, pateiktas asmeniškai pasirašytinai, dinamiką, matyti, kad šių paslaugų atskirų segmentų pajamos per paskutinius penkerius metus kito nevienodai. Pajamos, gautos už vidaus korespondencijos siuntas, pateiktas asmeniškai pasirašytinai, turi tendenciją mažėti. Nuo 2012 m. iki 2016 m. šios veiklos pajamos sumažėjo 46,1 proc. nuo 6,4 mln. Eur iki 3,5 mln. Eur (žr. 30 pav.). Pajamos, gautos už tarptautines korespondencijos siuntas, pateiktas asmeniškai pasirašytinai, turi tendenciją augti ir per paskutinių penkerių metų laikotarpį išaugo 39,9 proc. nuo 7,0 mln. Eur iki 9,9 mln. Eur (žr. 30 pav.).

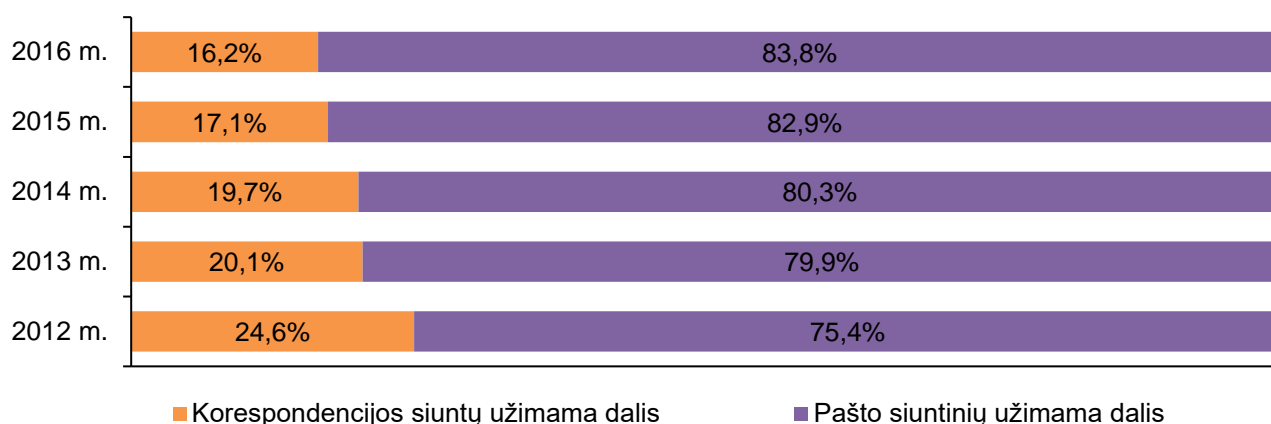
30 pav. Pajamų už vidaus ir tarptautines korespondencijos siuntas, pateiktas asmeniškai pasirašytinai, dinamika 2012-2016 m., mln. Eur.

Pajamos, gautos už vidaus ir tarptautinius pašto siuntinius, pateiktus asmeniškai pasirašytinai, 2012-2016 m. laikotarpiu nuolat augo (žr. 31 pav.). Pajamos, gautos už vidaus pašto siuntinius, 2012-2016 m. išaugo 40,5 proc., o pajamos, gautos už tarptautinius pašto siuntinius, per tą patį laikotarpį augo net 2,1 karto. Stebint pajamų už vidaus ir tarptautinius siuntinius dinamiką 2012-2016 m. matyti, kad pajamos už tarptautinius siuntinius artėja prie pajamų už vidaus siuntinius.

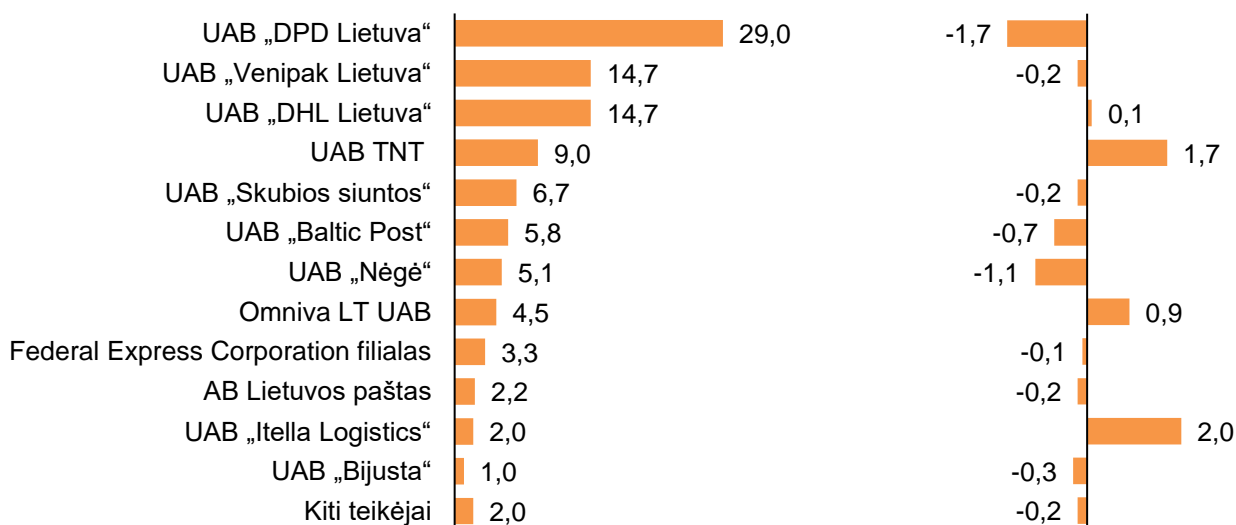
31 pav. Pajamų už vidaus ir tarptautinius pašto siuntinius, pateiktus asmeniškai pasirašytinai, dinamika 2012-2016 m., mln. Eur.

Vertinant kelių metų pajamų už pašto siuntų, pateiktų asmeniškai pasirašytinai, dinamiką matyti, kad pajamos už pašto siuntinius 2012-2016 m. sudarė didžiąją dalį visų pajamų už siuntas, pateiktas asmeniškai pasirašytinai ir jų dalis vis didėjo (žr. 32 pav.).

32 pav. Pajamų už pašto siuntas, pateiktas asmeniškai pasirašytinai, struktūra 2012-2016 m., proc.

Pagal pajamas, gautas už pašto siuntas, pateiktas asmeniškai pasirašytinai, 2016 m. didžiausią rinkos dalį užėmė UAB „DPD Lietuva“, UAB „Venipak Lietuva“ ir UAB „DHL Lietuva“ (žr. 33 pav.). UAB „DPD Lietuva“ ir UAB „Venipak Lietuva“ rinkos dalys 2016 m., palyginti su 2015 m., sumažėjo, o UAB „DHL Lietuva“ – išaugo.

33 pav. Pašto paslaugos teikėjų užimama rinkos dalis pagal gautas pajamas už siuntas, pateiktas asmeniškai pasirašytinai¹⁸, ir rinkos dalių pokytis 2016 m., proc. ir procentiniais punktais.

Kaip matyti iš 33 pav. pateiktos informacijos, konkurencija, teikiant pašto siuntas asmeniškai pasirašytinai yra didesnė nei tradicinės pašto paslaugos rinkoje, kur didžiausias rinkos dalyvis 2016 m. užėmė 95,3 proc. rinkos, o sekantis žaidėjas turėjo 1,5 proc. rinkos.

Pagrindinė informacija bei teisės aktai, reglamentuojantys pašto paslaugos teikėjų veiklą, rinkos priežiūrą bei vartotojų teises skelbiami RRT interneto svetainės www.rrt.lt skiltyje „Pašto verslui“. Informacija teikiama ir el. paštu: info@rrt.lt.

¹⁸ Įtrauktos tik tos įmonės, kurių užimama rinkos dalis sudarė daugiau nei 1 proc.